K. 658.

BERZSENYI:

A

MAGYAR NYELVRŐL

658

K. 658.

(x) iszködi voltehot oszko aszko sig
proszka pelaszgosvag pelasgus
polozgo pe A'lázgo amyi mint mo-ozgó
mizgo-mizga. Saca, szala szaguk
szök szaka szökevény szökény szegény
t.) Magyar nyelv' exedetisé
gérül. sieto siat
seita

Régolta gyanús lévén
előttem az a' régi előitélet,
melszerint többnyire azt
hittük, hogy mind azon
szavaink, mellyek az idegen-
ekhez hasonlítanak, köl-
tsönczettek és idegenek,
arra határoztam magamat,
hogy némelly szavaink szár-
mozatját minden figyelem-
mel megtekintsem 's nyel-
~~[illegible]~~.

TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

vünk^c betsületét e' rés, ben is oltalmazzam.

Vi'sgálatimnak első tár„ gzai valának azon physicai dolgoknak neveik, mellyek természet szerint az ember„ nek és beszédnek legelső, leg„ szükségesebb objectumai vol„ tanak, mint: föld, viz, tüz nap s.t., mellyeknek hihető képen legelsőben adának ne„ vezeteket az első emberek.

Bukdozásaim haszon nél„ kül nem maradtak, sőt öröm„ mel tapasztaltam, hogy minden ütt többet találtam, mint kerestem, el annyira, hogy tsak hamar által látám azt, hogy a' magyar nyelv tán az egész ó világ nyel„

veinek gyökere és anyja; mert nyilván tapasztalám azt, hogy a' legközönsége„ sebb természeti tárgoknak nevezeteit, nem tsak az igen rokon déli és keleti, de még az egészen idegenek„ nek vélt Európai nyelvek„ ben is általában magyar gyökerekbül lehet szármoz„ tatni, ugy mint:

Deák szavak.

1. Terra. annyi mint a' mag„ ar tér, es pedig annyi mint: ta-or, ta-ar, ta-er, te-er.

Hogy valamint az ot, ut, it
úgy megfordítva á ta, to, t
te, ti földet 's helyet jele
tettek, mutatják á: tétó
tétovázni, tete, vagy tet
á gyermekes tátá, Tata, Ta
ka, Tét s.t. de lett ezekn
végre elvont értelmök i
melszerint minden szépet,
's nagot jelentettek, mert
meg kell azt előre is jegez
ni, hogy ~~minden~~ többnyi
á szépnek, jónak és nag
nak ideáji á viztúl, tü
tül és földtül vonattak
le, mert természet szerin
ezeket látták legelsőben
az emberek szépnek, jónak
és nagnak. Igy nyer te

á ta, te, ti, s.t. á nagnak
szépnek értelmét, 's igy nyer-
tek végre még az öszve tett
substantivumok is elvont
~~[illegible]~~ értelmet, mint:
tár, tér s.t.

Hogy pedig az ox, ux, ax
ex, ix földet 's helyet jelen-
tenek, mutatják á sok ux,
ax vegezetü helyeink, mu-
tatják az ör és ür, á kör
vagy ki-ör, azaz, szép ör 's
igy á ki-exbül származó kerek
kert, kerülni s.t. Innét
az oxom, öxök, mert ez is tsak
későbben kapta az elvont ér-
telmet, valamint az ör, ür
és kör. Hogy pedig már az

ör-ben ~~vag~~ ürben, 's a' mi
ezekkel egy, az ex-ben és
ix-ben megvolt már a' ke-
xeknek vag kexengésnek
ideája is mutatja az ör-
vény, örlés, örjöngés,
melly annyi mint kexengés,
ixeg forog s.t.

2. Tellus, telek. telepedni Az ol,
ul, el, il, épen annyi, mint az
or, ur er ir s.t 's ig a' ta-
ól-tál, tályék, táj, tájek
és telek eggek, 's ig a'
te-el és te-er, az az, tel-
ter, vag deákosan tellus és
terra ugyan azok.

3. Humus, homok, az az,
hé-om.-ok. A' hé vag hév
tudjuk hog annyi mint: meleg,
az om és on, mellyek gyakran
változnak, mint: nyanya,
mama, többnyi-re földet
és lakhelyet jelentenek,
mint: ox-om, omlik, hal-
om, az az, hé-ol-om, hamu,
az az, hé-omu, hé-on, az az:
hon s.t. A' hé exedet szerint
tüzet jelentett s tsak utóbb
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ lettek annak kü-
lönféle levont értelmei,
mint meleg, nag, szép,
magas s.t. 's ig lett a' hél

alom, az az, ol-om, álom.

az az, hé-ól-vagy el, így
hely és hegy, az az, hé-agy v.

Az ok, ak, ek, s.t. hason lé
képen lakhelyet jelentenek
mint: ak-ol, vagy ok-ol, o
akó, ár-ok, Lak, az az, lo
ak, vagy jó-ak, szék, az az: sz
ek. A' szi, a' mint a' sz
poxka, szi-ikxa, 'sisi,
-üt, vagy süt mutatják
zet jelentett, de jelentet
utóbb egy szersmind a' tü
nek minden szép és jó
lajdonságait, az az, mind
szépet, jót és nagot. A
ok, ak ek s.t. nem egy éb
mint kemény hangu ág, agy,
'svégxe ak.

Muny Munka
sigillum-szi-gel

4. Ager, az az, ág-ex.
Mi az ex, ox, ar, s.t. látunk
(nxo. t.), hogy pedig az agy,
ág földet lakhelyet jelent
mutatja az agyag, szilágy,
somogy s.t.

5. Fundus, az az, fé-
on-od. A' fo, fe, vagy fö
'sfi s.t. mint a' fönek, es viz-
nek el vont értelmök,
mindenkor szépet, jót, nagy
ot jelent, hogy pedig az
on es ad földet vagy lak-
helyet jelentenek, mutát-
ják az onnan, onnet, hon,
az az, he-on, az oda, odu, a'

sok od, ad, ed végezetü he-
lyeink, mint: Ox-od vagy
Oxod, Arad, Magyar-ad, On-
od, azaz, on-od, Vár-od s.t.

6. Hortus, he-or-ot, hogy
a' he, mint a' tüznek el vont
értelme szépet, az or és ot
pedig földet jelentenek, már
lattuk.

7. Jugerum — jó-agy-er

8. Silva — szi-ol-ov.
Hogy az ob, op, of, ov lakhe-
lyet jelentenek, mutatja
a' szoba, melly nem egyeb,
mint szi-oba, azaz, szép
oba, mutatja az ablak, az
az, ob' lukja, mutatja a' régi
hópmester, melly nem más,

mint: he-op, azaz, szép,
vagy op, 's innét van a'
helyek' neveiben a' sok ob,
op, of, ov és fa; 'sig a' hi-
oba, vagy hiba annyi, mint ~~[illegible]~~ üres hely.

9. Urbs — ur-ob, ~~'sig~~
~~orbis~~, ~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~, azaz, uri ob vagy
lakhely

'sig hi-ou vagy hi-án

10. Orbis — or-ob, azaz,
kerek föld, lásd nro. 1.

11. Villa — vi-ol, azaz, szép
ól, mert a' fö, fé, fi, vé,
vi szépet jelent (nro 5.)

12. Cella — tse-ol, vagy el,
Hogy a' tse vagy tse, tsi szép-
et jelent mutatja a' tsetse, tsin.

13. Culina — ~~Ei-ol-on~~.
gyul-ona

Hog a' Ei szépet jelentett mutatja a' Eies, Eietlen s.t.

14. Domus, da-om. A' da, vag meg fordított od, ad, mint Varad, és Várda, melszerint a' da-om tsak pleonasmus, vag pedig, ha el vont érte-lemben vesszük, tehát a' da, de, di, ta, te, ti, s.t., nagot szépet jelentenek, innét a' dada, dedös, dij, dis, dits, deli 's a' török Dej, dagad, dagály dandar, az az, da-an (nad-ár), da-ár s.t., ig a' tár, tág, tá-tom, tárni s.t.

15. Pagus, pe-ag-ág.

16. Territorium, tér-ta-or-om.

17. Castrum - Ea-ost, or-om. A' Ea annyi mint Eö, mellyet nyilván mutat a' Eavits. Az ost, vag os-ot-már pleonasmus, mert az os nem egéb mint meg lágított ot, otz, osz 's innét a' sok osz t, ost, ozd, uzd, otz ots s.t. a' helyek' neveiben, s ig a' Castellum sem egéb, mint: Ea-ost-ol-om.

18. Fanum - fe-on-om, de lehet fa-on-om is,

mind azért, mivel fá-
bul készült, mind azért,
mivel fa-onban, az az, ex-
döben szokták építeni.

19. Templum — ti-en-pé-
-ol-om. A' ti-en vagy ti-em
nem más mint ta-an, ta-
am, az az, nagy anya vagy
isten, mert ez sem egyéb
mint is-ti-en, igaz —
nagy-anya. Innét az
Ásiai Tien, innét a'
magarban a' nagot jelen-
tő ten és tem. Az is vagy
a' régi izsa, annyi mint
biz, bizony, az az, bé-iz
biz-viz, mellynek elvont
értelme a' tiszta és igaz.

De jöhetett az is az ös-
tül is, mert tudjuk azt
hogy a' Magarok öseiket
imádtak, melszerint len-
ne ös-ta-an, vagy épen
hármos pleonasmus: ös-
at-an, az az, ös-atya-
anya, mert az atya és
anya későbben különös-
tetett meg.

20. Palatium, pe-ol-
otz-om.

21. Altaxe, vagy ál-ár, avagy áldtár, áldozo hely
vagy ol-ot-ox,
melly harmos pleonasmus,
vagy pedig: ala'-táxa, az
az: isten tárháza; mert
hogy az al, el, ol, s.t. isten
nagot s.t. jelentett, mutatja.

az áldom, hala, az az, hé
ala, a' török alla, Ba-al,
Be-el, Bálvány, az az
ba-al-ve-any s.t.

22. Capitolium, ka-
op-ot-ol-om, vagy pédig
kapi, az az, hegy vagy kupi
ta-oli-om, mert a' kap
nem egéb mint kö-op,
az az, kup, kupots, komp
az az, kö-om-op.

23. Curia - kö, vagy ki-ur
-jó, vagy ja, az az, kiev
uri jó. Innét a' mostani
kurjóka. Pála-ur

24. Platea, pe-ol-ot, épe
úgy, mint a' német pe ol-ots,

vagy Platz és a' magyar pé-
ox-ots, vagy piartz és piatz.

25. Mons - ma-on-oss,
sigy a' Nemus, na-om-oss.
Hogy a' mama, nyanya, nem
csak anyát, hanem nagyot
és magast is jelentettek
mutatják az illy öszve tett
szavak: ma-ag, vagy mag's
magas, na-ag vagy nag's
mutatja a' na-ap vagy nap,
melly nem egéb mint nagy
apa, mellyet nyilván bizo-
nyit a' Napam, a' na-an
vagy Néném

26. Salsus, szi-ol-ot, ép-
~~[illegible]~~

27. Lucus, Locus. lo-ak, az az, jó-ak, mert tudjuk, h[illegible] a' magyarban az L és j folvá[illegible] felváltják egymást 's inne[illegible] a' sok lák, lak, lyuk, juk s.

28. Horreum, he-or-om

29. Aula - av-ol. Inne az ovni, épen úgy min öri ni, avatni, mint beeresztem melszerint az av nem eg éb mint lágule ob, op, of, ov, mellyek lakhelyet jelentenek

~~30. [illegible]~~

~~31. [illegible]~~

~~32. [illegible]~~

~~33. [illegible]~~

10

30. Taberna - ta-bé-or-on, vagy ta-ob-or-on, épen úgy mint a' magyar Tábor. Hogy a' bé vagy bö nagyot és böt jelent tudjuk.

31. Forum, fé-or-om, az az, fö orom.

32. Vallis - ve-ol, vagy al, az az, szép al, épen mint: ve-al-agy, vagy völgy 's igy a' válu, vájni.

valni vájni - vágni

-párat - gárat

33. Portus - po-ár-ot. Hogy az ár annyi is mint viz tudjuk, hogy pedig a' pó is viz, mutatják a' pots, pos-vany, poshad, pisa s.t., melszerint a' deak port és

magar part egeszen egg.

34. Pratum, po-ár-ot om, melly annyi mint part om, vag föld, épen mint a' rét, azaz, ré-ot. Hog az ár, ér és ré vizet jelentenek tudjuk. A' rév már pleonasmus, mert az ev már vizet jelent a' mint az eves, lév, azaz, ~~li~~ li-ev mutatják. ripa ré-opa

35. Roma - ré-om, mint Ré-falu, Ré-Komár om.

36. Mare - ma-ré, az az, nag ré; de lehet mó-ré is, mert a' mó vizet is jelent, mint a' mots, motsár, motsola, mos s.t. jelentik

37. Rivus - ré-ev.

38 Pluvia - po-lu-ev. Hog a' la, le, lu, lo, li vizet jelentenek mutatja a' latyak, lam, az az, la-mo, lé, lust, luts, lutyok; lots lits. s.t lug

39. Flumen - fo-lu-mo, az az, folam. a' fó nem más mint lág pó.

40. Fluvius, fo-lo-vi-usz. A' vi-iz, vi-isz, vi-usz eggek, mert hog az usz is viz mutatja az uszom; de lehet az folo ev is.

41. Fons - fo-in-is. Hog az in és ni vizet jelente-

nek, muratják az inni, ni
al-nyál, ni-dui-nyelm
ni-dü-ev-nedv, ni-exe
-nyexs s.t. innét a sok
po-ex-Niper, ni-is-tü-e
-Niesztex, ni-lo-Nilus, i
-du-is-Indus, du-ina
Dina, Duna s.t., 's inné
az indul, ni-öl-nöl, n
ulik-nyulik, mert a f
lásnak és menésnek ide
ji eggek; hogy pedig az i
is vizet jelent, muratjá
az izviz, izadok, iszom s.

42. Pons, po-in-is, e
en az a mi a Fons, 's ig
a Pontus, az az, po-in-
-is, a viznek néges ple

~~Junis a mi~~ -iz ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

42. Puteus-po-tu. Hogy
a tu viz, muratja a gyerme-
kes tütü, tó, tossa és a
sok ~~[illegible]~~ Duna, az
iz, du-ina

43. Ripa-xé-op

44. Insula-in-is-ol

45. Lacus-la-ak, mint
latsak, latyak. az ak jel-
entett, helyet, nagyon, föt
és vizet is, mert ezen ideák
igen öszve folytak, ugy hogy
az ak alig egéb, mint meg
keményült agy, ágy, ag, ak,
mellyet nyilván murat a:

pe-la-ag, az az, Pelagus
és a' magyar lág; 's inné
az aqva és aequor, az az, ak-
-ev es ek-ev-ár.

46. Amnis, am-m-is,
Az am lehet meg fordított
mo, mert az illy meg fordí-
tasok gyakoriak, de lehet
articulusal a' mo is. va
mén-is v menő-is

47. Pruina-pu-ár-in

48. Lacrima-lak-ré-ma
's igz ~~[illegible]~~ Threnus,
az az, tü-hó-ér-in; mert
hogz a' hó is annyi mint vi-
murja a' hó-lag, hugz, hig
muratja a' deák ni-isz vagz
nix és a' német is-in vagz
schne; muratja a' deák hu-

mor, az az, hu-mo-ár, es
a' magyar harmat, az az, ho-
ár-mo-tu.

Ploro-po-lo-ár, épen
mint a' magyar si-ér ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ (az az, sír; 's igz
Nimbus-ni-mo-bo-usz,
Imber-in-bo-ér, Ros
-ré-usz, Vapor-ve-po-
ár s.t.

49. Sangvis-szi-an-go-
visz, vagz vis. A' szi-an
annyi mint tüz-anya, in-
nét a' Sion, Sonne, szi-en
-szén, és szin, melly tüzet
és pirosat jelent, a' go, ga,
gyó, jo, ja s.t eggek; 's igz lett

hospes ház-opus Gazsa Gáz-ara

a' szi-an-go végre egy szo-
vá, mint a' sárga, az az, s
ár-ga, melszerint ez a' sár
túl a' sárgának, amaz pe
a' tüztül vag széntül a'
pirosnak ideájit adták
's innét a' sancio, sanctus,
szent, az az, szi-an-at, szi
en-et — szép, neg anyan
atya.

50. Cruor — ki-ré-ár, g
en mint a' magyar vi-ér.

51. Unda — in-du, min
du-in-duna, 's ig a' Gu
ta-gó-tu 's kut.

51. Ignis — ig-an-is.
ég, ig tudjuk mi, az an-
any vag anya, az os, us, e

14 9.

is, majd lág, majd kemény
angon annyi mint: ös vag
ösz, mellyek öxeder szerint
ek 's valamint az ax, er,
x, ur, ox adta az ört és
xeget, ug adták ezek az
öst és ösz, melly a' régi
xás és kimondás szerint
majd es, majd is, valamint
még mast is az ö es e, az
ü és i gyakran öszve fol-
nak. Melszerint tudván
szt, hog a' régiek a' napot,
tüzet 's öseiket imádván,
látnivaló, hog az ignis
em egéb ig-ég-tüz-anya-
-ös; ig a' persa Ates,

Meridies merö-dies Tempus tennap. Nox-nyug-in

jobb hát a tempus mint tempus

15

az az, aty-ös, a magar tor, ux s.t., 's hog volt szi-
az az, ta-ös-nag ös vag ö- or is, mutatja a szároz.
ig a német ~~[illegible]~~ 's ig a Dies, Dius, Deus
~~[illegible]~~ Feuer, az az, fö-u nem egebek, mint a magar
's ig a tót Ogeny-ag ta-ös, da-ös, di-es, di-
anya 's Vatra, az az, fö us, ti-us 's tüz, mert, hog
atya-uxa. az os, as, us épen amyi mint
ös vag ös mutatja a régi
oszom, az az, öreizem, asszony,
az az, asz-any, mutatja az
apus, anyus, após, anyós,
Tátos, az az, ta-at-os-
nag-atya-os, vag ös.

52. Flamma-fe-lo-a
-fö-jó-anya, 's ig calor
-ga-lo-ox, az az, jo-jó-u
uxit-ux-üt, épen min
a magar: szi-üt vag süt
Aestas, ös-atya-ös, fer
-fö-ux-ve-ox, pleonasm
Focus-fö-ok-ak-ag s

53. Sol-szi-ol. Az
al, ul, s.t. nem egéb, mint l

54. Lux-ló-ag-ös-jo-
aga-ös, fulgur-fö-ló-
ag-ux, Fulmen-fö-ló-
-am-an, Tonitru-ta-an-

at-ux, Sulphur-si-ol-fa-ux s.t.

55. Jupiter-jo-pa-at-e jó-apa, atya-ux. Jovis-jo vé-is-jó-fő-ös. Zevs-sz-ve-es vag ös.

56. Uranus-ux-an-us ux-anya-ös, 's ig Saturnus-szi-at-ux-an-us az az, szép, vag, vag tüz atya-ux-anya-ös

57. Apollo-ápoló, az az melegitő 's innét apál, tapláló, vag ta-ap láló, tapló, az az, ta-áp-oló s. 'sig Phoebus-fő-ab-ös vag fő-bő-ös, Helios-

hé-ló-os, mert a li a lónak diminutivuma; de lehet az ol, vagy él is, melszerint a hél, héj, héjazat, héjázni magas helyet jelentvén a hél lehetett ég is, ig tehát volna az héli, az az, égi-os, vag ös. Ig a Horus sem egéb, mint: hé-ox-us; 's innét a hora és óra, melly nyilván mutatja, hog a nap nem csak Horusnak, hanem ox-usnak is hivatott.

58. Neptunus-na-po-tu-in-us, de lehet a nep nép a nagy apnak vag nap-

nak elvont értelme i
melszerint az is nagot és
sokaságat jelent, mint
nép nyilván mutatja.

59. Poseidon. Hog a
pó es don viz már látt
de hog a sé, si sem egé
láthatni a pataknak nem
nevezetei bül, mint: siét
sét, 'séd, sió, sár vag si-a
'S ig a Nereus – ni-ré-u

60. Vulkan Volikan – v
-óli – ki-an. A vé vag fo
ol jelent heget, a ki-an
es vag szép anya a tüz m
lyet nyilván mutat a mag
kanótz, kandalo, kénkö,
az, ki-an, mint szi-an – szén

és a deák candet; 's innét
a magar Kán, kan, kanos
kantza és a deák canus
és candor. 's ig a
Ciclops nem egéb alkal-
masint, mint: szi-ok-ol
-após, az az, szikla-após.

61. Venus – vé-an-us, az
fő vag szép anya-ös. A vé-
an lett vén, mint a szi-an-
szén 's mint a jó-ab-jób 's
innét van, hog a szép anya,
jób 's vén, vag öreg anya eggek,
mert a szépnek, jónak és nag-
nak ideáji későbben válosztód-
tak el. 's hog a Venus Vén-
arának is nevezetett, mutat-
ja a vinározni és a vinári
bika, mert az avult Ara, nurus,

nem egéb mint az Urnak,
Urusnak ~~diminutiva~~ fő
mininuma.

62. Ares - ár-es vagy ös
Az ar, or ur s.t. jelentettek
lakhelyet, népet, sereget, ura
melszerint az Ares vagy ur
ös, vagy sereg-ös. Igy a Ma
-ma-ar-es, az az, nagy Ares,
a Mavors pedig-ma-ve-
-or-os, vagy nagy fő Ares.
Ez. Cicero ezen szavakbúl m
gyarázta: magna verteus

63. Bellona - bé-ló-ona
az az, bő-jó-anya. Hogy az
ona annyi, mint anya, mut
ja az assz-ony, le-any, a
deák anus és a magyar any
'sigy Diana - di-anya, D

one-di-anya, Juno-
jó-nő, mert, hogy a né,
nő nó is volt, mutatja a
nyoszola, nyoszoló leány.
Luna, jó-anya, Latona-
-já-atya-anya, Hera
-hé-ara, Vesta-ve-szi-
ata, Hestia-he-si-ata,
Mithras-ma-at-he-or
-as. A ma-at lett me-et és
méts, a ma-an-at pedig
a méuts, a ma-at-an pe-
dig a Hunnok Meteuje,
'sigy a métselui lett vég-
re mesélui.

64. Heros - hé-or-os,
épen annyi, mint a deák
Herus vagy-he-ur-us és
a magyar hé-os, vagy Hős,

az az, vagy ős. Igy Herak-
les-hé-ur, ag-ló-es, Her-
cules pedig-he-or-gó-
ló-es vagy ős, Bachus-
bé-ag-hé-ős. Mivel a
bag és bak kétertelmü-
lett, azért mesélték azt
dobzódónak, 's innét kap-
ta a' többi nevezeteket,
mint: Evoe-evő, Evan-
evő-an, Evius-evő-ős.

65 Musa-mu-sza, vagy
szó. Tudjuk, hogy a' Magyar
minden éneket és musikát
szónak nevez; a' szó pedig
gyakran sza. A' mu kitsint
jelent, mint láthatni ezekben
: mula, vagy mu-ló, azaz, ki-

ló, mujkó, mutzi, mutzirka,
mursa s.t.; a' kitsinnek és
szépnek ideáji pedig min-
denkor öszve folván, jelentett
a' mu szépet és kitsint, mel-
szerint a' Musza annyi, mint
szép kis szó, vagy ének, 's
innét a' mu-szó-ige, vagy
musika, innét a' mu-szo-
logni, vagy musologni.

66. Gratia-gárat, gyá-
rat, járat, járás egyet je-
lentők, a' mint a' jer esger,
~~arjü~~ 's gyermekes gyár gyár
gyári baba, midőn a' gyermeket
járni tanitják, nyilván
mutatják; innét a' malom-
ban a' garat, innét a' gradus

gradits, gyaratni, az az
járatni, ugorni, tántza
járni, az az, dana-szót ja
ni, melszerint látni való
hogy a' Gratia nem egéb
mint Tántz, tsak hogy a
Gratia helyét a' Tántz fog
lalta el; de hogy három
volt a' Gratia azt még ma
is tudja a' Magyar, mert
innét szokta kiáltani: ha
om a' Tántz, az az, harom
a' Gratzia. a' tántz pedig
egéb mint ének

67. Charis – ki – hé – o
is. A' he-or lett Horus, Ho
az az, szép-óra, idő, 's mivel
a' szép vagy kedves órát éne
kel, tántzal töltötték, az

kuek, tántznak, szépnek,
kedvesnek ideáji a' Charis-
ban eggesültek 's igy lett
chorus, charus, Charis,
kar, kornyikálni, kári-
tsálni és a' kor, az az ki-óra,
vagy szép óra, tsak hogy már
mast a' koros, karos vagy
charus helyet mondjuk:
ki-id-éves, az az, szép idő
-év, melly a' charussal eg-
észen egy. Az or ugyan helyet
is jelentett 's innét a' ~~kor~~,
ki-or, vagy kör, korong, kari-
ka, karima, kóre, ~~k~~ ker-
eng s.t. de mivel már ezek-
ben is megvan a' tántznak

ideája, egészen meg hatá
ozni nem lehet, hog az id
adta e az első ideát vag
a hely, vag pidig minden
nek öszve olvasztása. De
ig van a dolog a Grátzi
ával is, mert ez is val
mint jelent tántzat, 's jó
kedvet, szintug jelent j
helyet is, ugmint: gó-ox-o
-ga-ax-atz, 's ezen értelem
ze mutat a Malaszt is,
melly nem egéb, mint ma
ol-ost, vag ma, ló-ost,
mert, hog az ost helyet jel
ent tudjuk. 'S mind illy
két értelmüek az Am-ox,
szom-ox, kom-ox, nyom-ox
s.t.

Tonus dowy deine tánt

68. Himen, vag him-mén,
azaz, himhez menés, vag hi
-mén, azaz, hiv-tüz, szeretem,
vag ~~hi~~ a remény analogi-
ája szerint a himény an-
nyi mint hivség, vag pe-
dig him és meny, azaz férfi
és meny asszony.

69. Genius, vag gyenge
ös, vag gyó-ön-ös, azaz,
saját ös. 'S ig Daemon-
da-am-an, Manes-ma-an
-ös, manó-ma-anyó, Pe-
nates-pé-an-at-ös, Laxes
-la-axa-ös, Fanus-jó-
anya-ös, Faunus-fa-
~~ani~~ ös, azaz, erdei ös, in-
nét a fana, fanos, Priap-
us, pöxe-apus, vag péra-

apos s.t.

70. Homo - he - ama. Az ama, anya, atya, egyet jelentő 's igy Vir - ve - ir, vagy ur, ép en mint a' magar am - bé - ur vagy ember 's mint a' vé - ir fi, vagy firfi; 's igy szintén foemina - fö - meny, Mu - lier - mu - li - er vagy ur. A' li a' lónak vagy jonak diminutivuma. Puer - fi - ur, pu - sér, Filius - fijú. Pater pa - at - er, Mater - ma - at - er, Frater - fé - ur - at - ur, Soror - szi - ara - or. Avus - av - us, Atavus, at - av - us, abavus, aba - av - us. Az ó, av, avas tudjuk mi 's

tudjuk hogy az ab, at nem egéb, mint apa és atya. Nurus - né - urus, épen mint a' regi magar némberi. Igy van a' dolog az elvonsértelmü szavakkal is, ugy mint:

71. Senex - szi - an - ag - ösz, Vetus - ve - at - us, vagy ösz. Juvenis - meg fordított fiju, vagy ifju, Magnus - ma - ag - na, Longus - lö - nag, azaz, jó - nagy Pulcher - pu - li - ki - he - er, vagy pu - li - tse - er, Idoneus - igyenes, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~ - ~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~

vagy idomos, az az, helyes,
mert az édom, ~~[illegible]~~ édon
éden, vagy idom, idon szép
helyet jelentenek, Fortis
-fö-ur-at-ös, Parvus
por-ányi, vagy pára-ányi
Bellum-bö-ol-om, Pugna
-pé-og-on, 's intugy mint
ta-bé-or-tábor, hé-od
had, he-or-ots-hartz s.t.
A' Pugna és a' dunai pagony
mellyen mast, sort, szakaszt ér
tünk egészen eggek. Populus
-pe-op-ol, mint a' magyar
na-op, vagy nép. Ordo-or-od,
mint Várad és Varda, 's mint
a' Reud, az az, ro-on-od,
mert a' ro, nem más mint

meg fordult or, melly elvont
értelem ben jelentet szépet,
ját. A' ronda jön a' viztül:
ré-ondó, vagy nuda. Grex
-go-or-ots, Rex-ro-ag-
ös, vagy régi-ös, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Magister-ma-
ag-ös-at-er, Hospes-
ház-op-es, Honor-he
-on-or, Gloria-gó-ló-
or-ja, vagy jo, az az, jó-jó-uri
-jó, Dives, di-vé-es, Sva-
deo-szav-adok, az az, szavat
adok, Anima-anya-ama,
Sors-szi-or-ots, Fortuna
-fö-ur-tanya, Sacer-szi-
ag-szi-er, Sacerdos-sacer
-da-os, vagy dús, Virtus.
-a' vir, vagy vi-ir, ur 's ekkor

jelent vir-fit-firfit, vag
vi-ér, 's ekkor jelent szép
exet, az az, vírt, vag vérx
a' tus, vag tusa tudjok
annyi mint hartz, melszer
int a' virtus az első éxte
lem ben annyi mint fir
hartz, a' másodikban pedig
vér, vag vír-hartz. Innét
van, hog vír-tus a' Régi
eknél alig jelentett egébet
mint vitézséget. De van
nek a' vir-nek különféle
elvont értelmei is, mellyek
szerint az szépet, tisztát ele
vent erőset s.t. jelent, mint
virga, virgo, vixágo, az az,
vir-ág, vixet-vixít, fix
mus, virmes, virgontz, fix
gentz s.t.

Tempus tennap. / tardus tartos
Serenus Serius – sereny

24

A' magyar nyelv' exedetisége.

Különféle isteni nevezetek.

Deus, dius, dies. Hog a' de,
di magyarige láthatni ezekbül: dísz
dits, ditső, divat, dij, dexék, dél, de
li és a' török dej; az as, es, is, os, us,
majd lágz majd kemény hangon, az
a' mi a' mastani ös és ösz, mellyek exe
detszerint eggek 's valamint az ax,
ex, ix, ux, ox, adta az ört és öxeget,
ugz adták ezek az öst, öszt, höst, hist
és ist, mellyek is amazokkal többnyi
xe egértelmüek 's innét van a' régi,
oszom, az az, örzöm, oltalmazom, innét
a' török ozman vag oszman s.t. A' his
legény nem egéb mint a' hösnek dimi
nutivuma, valamint az is vag a' ré
gi i'sa, az az, igaz, bizony, nem más mint
az ösnek szármozatja.

Hogy az os, us, uem más mint
vagy "ös, mutatják még mások is ezek
apus, apos, anyus, anyos, bacyus,
tyos, asyus, atyós, dadus, vagy ded
melyek mással és eggyek, mutatja a' T
vagy ta – at – os, azaz, nagy – anya – os,
épen az a'mi a da – ad – us vagy dad
és dedös i igy amazok is mind öszve
szavak, ugy mint: apa – os, anya – os
De a' dedös avus sem egyéb mint a'
gyar apus, mert a' p: és v. folvás vál
nak, valamint az abavus sem más
pleonasmus, az as, aba vagy apa – a
A' Deus, dius, dies sehás egyes jele
tőle's ugyan azon eggyek's mindenik
nyi mint szép vagy dicső" ös, melly
vezer hogy a'napra volt adva, mutat
a' dius és dies. A' dies él még ezen
vunkban: délelni, a' deus pedig ebb
dus, mert a' dealbanis a' divus és d
ves egy.

Divus, di – ve – us, az az, dicső" s
ös. Mind igen gazdag gyökerek a
magyar nyelvben, melyek össze vi
változnak, ugyan de mindig szép
jót, nagyot jelentenek's nyilvánu
vajják, hogy a' szépnek, jónak, nagy

25

igasnak s.t. ideáji, ~~legisebbek~~
vagy ezen ideáknak nevezetei leg in"
ább a' vízsül vették az embereck,
mert valamint, az us, is, is s.t. ugy
a' du, dü, di, ü, i, s.t. és pv, pe, fv, fe,
ve, vi, s.t. egeránt, szépet, jót, nagyot
és vizet is jelentenek, a'mit hamább
bövebben meg fogunk látni. Igy van
a' dolog a' tüzzel is, mert az embereck
a' vizet és tüzet látván, legszebb, leg"
jobb dolgoknak, azok szerint nevez"
ték, minden a'mit szépnek jónak
tapasztaltak, el annyira, hogy némelly
szavakban ~~nincs~~ tüznek, viznek szép"
nek, nagnak, jónak ideáji öszve
vagnek zavarva. Innen van, hogy
az istени nevezetek tüzet és vizet
jelentenek ugyan, de még sem lehet
meg határozni, hogy ezen dolgokban
mádták e az embereck, vagy pedig
ezen, dolgokbul vett, szépnek, jónek
és nagnak ideáji it.

Hogy a' di igen volt sőt egy a'
vizнek neveivel látni ezekből: Dina,

Dúna, Duna, azaz, di-un, in vagy nuraja ezek: fő melly nem egy
és ni, mert nyóbb tárni fogjuk hu b, mint pó-pu, pup, pope, papa,
és is minn vis / ig Dniper vag ba, apa, papa, mint a' vis nek más
-ni-pi-ér, Don, tó Fisza v ti- nek nevezetétül az atya, atto vagy
Fihany v. ti-hany, azaz, vis-hony nya, annyábbá, fej, fény, fejér
Ti-un, v. Tur, azaz tsép vis, ti-na fin, finom, pej, azaz, pe-ló,
ér v. tenger is ig a' tsörök és pers bers, le pers, a' tsörök begh bej,
tengvis, tengis, dengiz és deng a' régi Baal és Bel, Bela, belso
tiszta v. ti-isz-ta, melly nem egyéb v. bőlcs, bér, pi-ir v. piros, melly
a' vis nek pleonasmusa, és ig a' germ a' tűznek és vis nek ideji is confun-
tsüs s.t. dálja, pirsiny, mert a' tiszta és

Ig a' ve, vi fe, fi, pe, pi, be, tsig és többnyire egy, a' minn ezt
s.t. igen gazdag gyökér nyek, mell a' Ti-tsíny is mutatja, ve-ér
tsünet nélkül, öss e vissa a' válto vi-ér, vag vér, vi-ir-ág-virág,
is minden tsépet, jót, nagyot jelen világ, villám, vén, azaz, vé-anya
is tsinos a' Pó-tul, azaz, vis tül vag tsép anya, mert az ősei ine-
mosnak. Mert hog a' Po és anna dó Magyarnál a' [illegible] tsép apa,
minden változatjai vizet jelente jobb ape és vén anya apa eget
latini ezekből: puto, pushad, p jelentő voltak. — Ezekben
vány, potok, vag petak, a' de tehát látni való, hog a' divus,
puto és pusens, fol, fons, fe veg di-vé-us, anny i minn dittő-
pusog, busog, peteg, pisseg, pi fő-ös. A' dius, veg dittső nem más
pi-isz v. vi-isz, azaz, vis, veder, ved minn ~~istennek~~ ~~divum~~ ~~vocabat~~, di-
ni, pityeg, potyog s.t.; Hog pedig at-ös, azaz, di-at-ös, di-et-
annak minden származatjai majd s es, -dius, vag di-atya-ös
ket, majd jót és nagyot jelentenek

Jupiter, v. ju-pi-ti-er.
ju, juh, jo, ló és lú egger jelen
Ugan ir, a' régiek a' lovat és ju
is mádván, össve zavarák, a'
nak, jónak, lúnak, junak és j
nak ideéjit, melyekre a' fő
majd ló, majdlú, majd jo, ju
juh volt, a' mint mast tapasz
ni a' Magyarnál, hog az l. e
j közön alig tudunk külön b

A' Fő' meséje a' Mythologi
ban nem egyeb mint az, hog
ló' imádását a' markai tisztel
es pedig végre Egyptom ban a
Aszony' imádása változva fel.

De ha még tovább megü
nyilvan látjuk, hog a' jónak
ideája is eredet szerint nem e
tul, hanem ez is egyenesen a' vizt
jön, mert hog a' ló es ol anny
is mint viz murajlik ezek: olva
olvani, alura, ole, lovas, lam, lug
lanyhás, lév, lőve, lanyak, lusto
a' deák lacus és pe-lagus. s. t.
ig a' pó ló vag fólo tsak plenar

27

Hog a' pi és ti viszet jelen
tenek már látnuk, hog pedig az
ér, anyi mint viz kiválasztásán kivül
lásunk. S mért van a' magyar pi
tyeg, potyog és pityeteg, az ar, pi
ti-er-eg, vag tirmyes s mért
a' deák, poto, putens és pituita.
Eredet szerint tehát Jupiter nem
egyeb mint a' viznek négyes pleo
narsmusa, melly eredet szerint vizet,
utóbb jo és rég vizet, mint annak
másik neve a' fővis nyilvan mutat,
ja, végre pedig jó atyát jelen
tett, mert a' deák pu-tu-er v pi
ti-er ejen ~~xxxxxx~~ ug lett a' pu-bul
és tu-bul mint a' magyar a-pu, apa
atu, ati vag atya. Cicero Jupiter
a' juvans patertül származtatja s,
alkalmasint tapogatni mert a' juvó
is a' jó-tul jön, de a' dolog gyökeré
re tsak ugy nem tudott menni, mert
a' deák nyelv már messze távozott
az eredeti magyar nyelvtül.

Zevs, is-év-is, a' viznek három
plenarsmusa. Kronion, ki-ir-on-
jó-on, azaz, kiszál-jó-atya.

Uranus. ur - an - us, az az, -anya - ös, hog es a' nap volt
tesszik a' görög Uranosból, m
a' napot az eggel confundálj

Saturnus, si - at - ur - an-
az az, tüz - anya - ur - anya - ös.
zür zavar pleonasmus az egés
theologia és az emberiségnek eg
nyelve. Hogy a szív. szi annyi
tüz mutatják ezek: szi - porla v
porosla, szi - ikra v. szikra,
ér v szen, szikár, száraz 'szíve,
reg, sür, melyekben a' Saturnus
és Uranus eg 's mindenik a' nap
vagy tüznek nevezete.

Neptunus, ~~nap~~ ne - pe -
un - us. Hogy a' po v. pe és en v.
annyi mint viz mái láttuk 's hog
az un és ni v. ne hasonlólépen
látni ezekből: inni, ontani, ön
ni, ondó, Du - una, Unna és a' de
unda, továbbá hogy a' ne, ni, v
jelent mutatják ezek: ni - al vagy
nyál, ni - clui vagy nyalui, ne -
- ev, vagy nedv, Ni - eper, Nies
s. t. Melyekben Neptun nem eg

28

mint a' vizneki négyes pleonasmus
'a; de a' nep jöhet a' napszul is
mint nepestig, tenger 's igy annyit
tenne mint nagy apa, mert a' nap
nem egyéb mint na - ap, az as, nagy a
-a, melly et nyilván bizonyit a' na
-am, 's illy formán lenne nagy apa de
a ös

Poseidon. Hogy a' po és don viz
már látnuk 's hogy a' se, si nem egyéb
'árni a' folyókat Balaton mellékinevéből
~~Bala~~, úgy mint: siét, sét, 'séd, sió.

Nereus. Hogy a' ni, ne, viz már lát
uk 's hogy a' ré nem egyéb az is tudjuk

Apollo. apó - ló vagy ap - ol - ló.
Az egész nevezet él még ezen szavain
ban: apál, ápoló, ~~tap~~ taplló vagy ta - áp
- oló és tap - lálló, mellyek mind mele
gítő, élesztő jelentenek. Az ol, al,
l, el, il, ében az a' mi az ur, ar, or s.
mint az áller, éler, áldom, Ba - al, Be
el, a' szörök alla, alak, oltár vagy al
tér, mellyben sistra magasló, 's az al bal
ában az aj, agy, ag, és aga; a' lóban, vis

nek, tüznek, szépnek, jónak, lóna
és menésnek ideáji egbe gülnek
's innét. a' lo-bog, láng, lótni fu-
ni, látni, lódulni s.t. 's innét van
hogy a' viznek és napnak istenei
paripakkal festetnek. Az egész ne-
vezet mastani magarsággal, apa-ló
vag apa-jó.

Sol, Si-ol, azaz, tüz-ol v. al
's ig a' Si-on, azaz, tüz-anya, 's innét
a' magar szi-en v. szén és a' nemet
Sonne.

Phoebus, fö-be-us, de a be
lehetett eb is, mert az illy meg forgata-
sok közönségesek, mint, ép és pé
ap és pa, am es ma, melszerint vala-
mint ~~[illegible]~~ a' na-ap adott n-epet és
ipat, ug adott az ab ebet a' ba pedig
bét 's minden bizonnyal ezen kétertel-
mü szó szülte az egiptomi kutya is-
tent, ki is hog a' nap volt, ki tetszik
onnét hog a' leg melegebb napok
tsillagzetit nevezték eb vag kutya
tsillagoknak.

29

Helios, he-el-jo-os. Hog a'
hé, hév tüzet, meleget jelent tudjuk,
az el, él nem más mint a' már meg ma-
garázott ol, al, melszerint a' ~~[illegible]~~
he-ol, he-él epen annyi, mint szi ol
szi-on, azaz, nap. Innét a' magar hél,
héj, héjjázni, a' német hell 's alkal-
masint a' Moisesi Eheje; a' jót és
ost pedig értjuk.

Horus, he-or-us, épen ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ annyi mint Helios, mert az
ol, és or, valamint az os és us egg.

Mithras, me-at-he-or-as.
A' ma-at-he, azaz, nag-atya-hév,
lett me-et-he, mi-it-he, mithe és
mithos; ig a' ma-at-szi, vag nag
atya tüz, me-et-szi, metsi, méts
és mese, ig a' ma-an-at-si, me-
en-et-si, menny és ménts, mert
a' Balaton mellett ig hivják a' métset
's ig a' régi Hunnok' Metenje nem

nem egéb, mint ma-at-an, az az, nag-atya-anya. Á he-ox-as pedig látni való, hog épen annyi mint Hexus, és Helios.

Minerva, mén-er-ve, vag fé-f. Mi á men vag min, már láttuk, de á men jelentett assonyt is, mint á menyem menyetske mutatják; az er, ir, ux, va, vi pedig egget jelentők, melszerint Minerva és Mithra, alkalmasint egy.

Hera, he-axa. Mi á hé, már láttuk; az axa pedig régi magar szó 's annyi mint meny vag nuxus, az az, né-ur-us, melly tulajdon képen nem egéb, mint ox-os-nak, vag ux-usnak feminimumja.

Heros, hé-ox-os, épen annyi mint he-os vag hős. Innét á deák hexus, á német, herr és hehr, innét á magar hér, vag hir: ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~ az az, hé-ox, hé-ux, hé-ex, he-ir, 's ig hér és hir.

Hexakles, hér-ag-lo-es, az az, hires, ag-jó-es vag ös.

Hercules, her, go-lo-es vag er-ki-lo-es, az az, hires, szép jó-ös. Alkalmasint annyi mint Goliat, vag go-ló-at. Hog á napot is nevezték ag-ló-osnak mutatja á görög oklos, á deák oculus és lux, melly nem egéb mint ag-lo-os, ag-ol-us, es, lo-ag-us, valamint á német lo-ag-at, le-eg-et, li-ig-it és ligt vag likt, vag pedig, lo-ki-he-at, az az, jó ~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~ — ki es — hév — atya, és innét licht.

Axes, ár-es. Az ár, ox, ux, jelentettek fegvert, sexeget, tolvajt, vitézt, urat, mellyek alkalmasint egyre mennek, mert á vitézek voltak az urak és orok, ezeknek fegvere

az ár 's ig az egés, sereg ár, he-
és ~~[illegible]~~ ig har és hor, melly annyi m
nag ár, mert a hének vag tüznek
nagnak és szépnek ideája egg; inn
~~[illegible]~~ az artz és hartz nem egéb mint
arnak és harnak diminutivum a
épen annyi mint a deák acies, és f
cies, az az, fe-acies, mellyek hason
képen fegvert, artzot és hartzot jel
tenek. Melszerint az Ares nem m
mint sereg-ös, vag hartz-ös; ~~[illegible]~~
ig az ár-pe-ad vag Arpad, az az,
Ihartz-fő-atya, ig a parthus
szaces vag ár-szi-ag-es, vag ös.

Mars, ma-ár-es, az az, nag A
Hog ez fegvert is jelentett mutatj
a nyárs, az az, na-árs, melly épen
nyi mint ma-árs, mert valamint
mast mondjuk mama és nyanya, ug
mondtuk hajdan ma-árs és na-ár
Ezen két értelmüség bül lett az, hog
a Magarok, a Hisztoria szerint a
kardot vag inkább nyársat imád-
ták

31

Mavors, ma-ve-or-es, vag ár-
es, épen annyi mint Ares és márs
tsak hog a ve, eg uj epithetonnal
neveli. Ezt Cicero a magna vertens,,
kül magarázza. Melly ross magar
volt Ciceró!

Bellona, ~~[illegible]~~ be-lo-
ona, az az, fő, jó-anya. A be-ol,
vag be-ló adja ezeket: bel, belts
vag bölts, Béla, a török Bej es Beg
a deák bellus, valamint a pe-lo a
pejt, fejt, felt s.t. Hog az ona
nem más mint anya mutatjak ezek
ass-ony, le-any, és a deák anus
az az, anyus.

Belfogor, bel-fo-go-or,
az az, szep-fő, jó-or vag ur.

~~[illegible]~~

Diana, Dione, di-ana,
di-one, az az, ditső anya.

Juno, ju-no, az az, ju-nő vag
né, jó-nő. Hog nő nó is volt l
ni ezekbül: nyoszola és nyoszolo
ány

Luna, lu-na, épen annyi mint
nó, mert hog a na is annyi volt
mint nő vag nó látni ezen szóban: n

Latona, lo-at-ona, jó-atya
anya, épen annyi mint Juno és Luna

Pallas. Pe-ár, az az, szép sereg, l
pár, melly szépet és össze illőt jelent
's innét a görög parippus, a magar
paripa és poroszka, vag pár-roszk
Mivel tehat van parippus, paripa é
parroszka, minden bizonnyal volt p
ló is; 's valamint van paripázni p
roszkázni a szerint párlózni, pár-
lázni és pállázni 's innét a pálla
és Pallas, innét a pallos, mint pál-
lázó, vetekedő eszköz, melly valamint
Mars fegvert, istent egeránt jelen-
tett

Vulkan, Volkan, vi-ol-ki-an.
a vi-ol, vag ve-lo, annyi mint, szi-
ol, szi-on, és he-ol. A vi-ló-bül
jön a világ vag velág, az az, ve-lo-
ag vag fő-jó-ag és a vi-lo-am
vagz villám. A ki-an tulajdon képen
annyi mint kies vag szép anya, melly
azonban napot és tüzet jelentett,
mint szi-on, a mit nyilván látni
ezekben: kanóts, kandaló, cande-
la, candor, candet s.t.

Venus, ve-an-us, fő, vagz
szép anya-ös, vag pedig vén-us és
vén-ara. Mert hog vén arának is
nevezték a Magarok látni ezekbül:
vinározni és vinári bika, a mint
a fajtalankodást és fajtalan embert
mest is nevezzük. Valamint a ve-an
~~[illegible]~~ (az az) szép anya, és vé-in (
szép viz), ugz a vén-ár (szép viz) és
vén-ara (szép asszony) két értelmü-
séget tsinálván, szármozott az a
mese, hog Venus a tenger habjá-
bül született. De lehet ~~[illegible]~~, hog

Mariával is confundáltatot
mert ennek szintugy két értelme
van, ugy mint: ma-axa, nagy asszo
és mo-árja, azaz, viz árja. Igy
a' dolog a' Moizes nevezettel is. H
a' mo viz mutatják ezek: mos, mo
motsola, motsar s.t. hogy az iz annyi
mint viz látni ezekbül: izadok, i
iszom, iszap ve-iz, azaz, vi
vagy szép iz. s.t. melszer
Mo-iz-es, annyi mint vizes v
vizi-ös, de érthetjük azt egy szer
nagy igaz ösnek is, mivel a' viznek
nak, tisztának és igaznak ideáji tö
nyire öszve vagnak zavarva, a' mi
látjuk is egy régi magyar irásban, h
a' bizony vagy igaz helyett isa vagy iz
mondatik. Igy a' biz, bizony sem egé
mint be-iz, vela mint a' deák verus
sem más mint ve-ér-usz, azaz, sz
ér-isz vagy usz

~~[illegible]~~. ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~.

Bachus, be-ag-hös, szép
nagy hös. Mivel a' bag, vagy bak
ismét két értelmet tsinált, onnét
mesélték azt hogy Bakhus a' dob-
zódasnak istene 's innét adták
néki a' többi nevezeteket, ugy mint:
Evan-evö-an, Evius-evö-ös,
Evoe-evö

Vesta, ve-szi-ata, szép tuz atya.
Szanda Vessta, szi-an-ada, ve-
szi-ata, tsupa pleonasmus.

Hestia, hé-szi-ata, épen az
a' mi Vesta.

Janus, jó-an-us, jó-anya

Faunus, fa-ana-us, mert
a' fa jelenthetett erdöt is, mint a'
nemet Holz, ~~[illegible]~~ de lehe-
tett az fanos is, mert a' Magyar
az ágék szört fanának nevezi 's
innét mondja fanos.

Priapus, pi-ri-apus, az
kalmasint nem egéb mint a' ma-
ni piribék. A' piri jelenthet
kergőt, pőrét vag mesztelent és
xát is, mellyek a' Priapussal mi
öszve illők.

Ate, Fatum, ate-atya, i
nét az átok 's innét a' fe-at-a
vag Fatum.

Genius. Ez él még ezen szav
inkban: kény, melly épen anny
jelent mint Genius, él ezekben
ge és 'senge. Innét a' frantzia
nie és német schön, mert a' kits
nek, gzengének és szépnek ideáji
többnyire eggek. Eredet szerint
a' gyén, gze-en, nem más mint g
an, vag jo-an, azaz, jó-anya.

Daemon, de-ma-on. Mi a
de, di, már láttuk, a' ma-on pedig
nem más mint nagz anya. Inné
az Ammon, Manes, manó, mony
s. t.

Penates, pe-an-at-es, fő-
anya-atya-ös.

Laxes, lá-axa-es, jó-axa-
ös. Az axa, a' mint már láttuk az
urnak femininumja.

Hymen, vag him-mén, azaz, him-
hez menés, vagz hi-mén, azaz, hiv
szerelem vagz tüz, vagz himény, azaz,
himezes, vagz pedig a' xemény
analogiája szerint a' himény
annyi is lehetett mint hivség, 's
igz akár mint forgatjuk látni
valo hogz magzar, mellyet eléggé
mutat a' him, a' meny, meny asz-
ny, menyekező is.

Musa, mu-sza-vagz szó. A' mu
kitsint és szépet jelentett, mint
látni ezekben: mula vagz mu-ló,
azaz, kis ló, mujkó, mutri, mux-
'sa, muszolni, musó, muszat, mulceo, mu-
liex 's igz a' Musza annyi mint
szép kis szó vagz ének 's alkalma-
sint innét van a' mu-szólogni,
vagz

vag mosologni. De lehet ig
gondolkodni: mú, múl, mul
múság, vag mú-szak, mint éj-
's mint mú-oxa vag moxa 's ig
mu-sza vag szak, annyi mint mu
letság vag játék.

Gratia, gárat, gyárat, járat
vag járás egget jelentők 's annyi
tesznek mint tánz, innét van
orni, ugrálni, tanzat járni, gá
ni, járatni, garat, a' deák
dus s.t. mert a' tánz nem tanz,
nem annyi mint ének, azaz, dau
szó 's dausz. Hog három vol
a' Gratia azt még mast is tudja
Magar, mert azért szokta a' tán
ban kiáltozni: három a' tánz
azaz, harom a' Gratia. Az ia al
masint nem egéb, mint, lia, lia
mint filia 's innét lia, jia és ia

Charis, ki-hora-is, azaz
szép-óra-ös, is. Mivel
szép vag kedves órát, énekkel é
tánzal töltötték, az éneknek, t
nek, szépnek, kedvesnek ideáji

a' Charisban egesültek 's ig lett
chorus, charus, Charis, kar, kari
ka, kóre, kornyikalni, káritsálni,
korong s.t. A' kor sem egéb mint
ki-or, azaz, szép óra, vag
idő, de már mast a' ki-óra helyett
[illegible]
mondjuk: ki-id-év, 's ig ki-id-év
es – kedves. Innet a' deák idus
és evum, innét az id-évesség vag
idvesség. s.t. Ezeket meg fontolván
igen hajlandó vagok hinni, hog
az Amor sem egéb mint ám-or vag
szép, jó óra, 's ig szom-or, nyom-
or, kom-or, hum-or, vag igazáb
ban him-or, azaz, szép óra, ig mond
juk mast is bóna óra.

Virtus. Hog a' be, bi, pe, pi, ve,
vi eggek és szépet, főt jelentenek

már látom E's hogy az ex, ir nem egy
mint az ~~ur~~ urnak diminutivuma a
juk azt is, melyeknek értjük mi
be-er, ber és em-ber 's így a' fe-
ve-ex, fe-ex, ve-ir fér, fir, vir;
nék a' fér-fi; fir-fi, vagy vir-fi
~~vir~~ vir-us, azaz, férfi-hang
hogy a' us vagy usa, anyi mint v
Ed és vagy harcz, a' pohárok mellett
tudjuk E's hogy a' f és v esen szóba
folvás vélhetjük látni mind a' m
gar ben, mind a' de ák ban, p. o. v
gus, fir gus, virmes, fir mu
melyek egészen eger jelentők.

De valamint többnyire minden
régi szavak Ek értelmüek, úgy a'
Virtusnak is ~~vagy~~ van már régi ér
nei is, úgy mint: a' ve-ér, azaz, sze
vis, ker vér és víz, 's innét a' ve
rus, vagy virtus, anyi is mint vér
harcz, melyben a' Virmes minden
Ek így egy régi értelemben vizsgálva
30. — Így a' vérben egyesülvén a'

a' pirosnak és szépnek ideáji,
ni való, hogy a' virgo és vir-
go, nem egyéb mint virág.

Krisus, Ei-ir-os-as-os, az
szép-ur-ös-asya-ös. Így a' Ei-ir-
Kirus, Cirus, Ei-ir-al, Eiral és
Eiraj, f roj és raja. ~~Dorotea~~
~~Dorotea~~ De a' Ei-irnek
Ei ér értelme van, mert a' Keresz
sse is irnek nevezzük, 's innét
Ei-ir-is-oma, melly hasonló Ei
en nem gyűrű, hanem megér. De
ind azon által azon nevezet Ek
em innét Ek-et sem mutatni, mert
Ei-ir-is-oma tsak akkor Ek-é
lett, mikor már a' Ei-ur-ösre a'
irisszel confundálni ák. Nem
Karl-ul jön tehát a' Eiral, ha
em ~~Hermann~~ a' Kirélul a' Karl
Kirel. Még a' rudos Szász Ei is
ir a' tatár Eirálul: Principi-
us de genus Kyrai- s leitja hogy es anyi
mint Eiral
Jesus, vagy iza-ös, azaz, igaz
, vagy pedig ~~jó~~ jézé, gére, gös"

de lehet jó-iza-ös-nek is magar
ni 's alkalmasint ez leg helyesebb
'Sig Pápa, ~~pap~~, ~~[illegible]~~ Pap-a
bas, Apatur, Apátza Nonne
na-one, ~~[illegible]~~ Be-ur-at, vag B
at s.t. tiszta magar. 'Sig értjü
már mast mi á be-ata et szi-
-ag-ata, ve-ir-ágo-Ma-axa, v
Ma-áxja.

Isten, is-at-an, azaz, iga
atya-anya, vag pedig is-ti-in
melly nem egyéb, mint á viznek
mas pleonasmusa.

Isis, is-is, á viznek kettős
pleonasmusa.

Osixis, vag ös-ux-is, vag
ös-ér-is, isz-vag iz, de lehet
az osz viz is, mint az uszom mutat
melszerint az Osixis, annyi mint
uszó-éx-viz vag folóviz. Hogy
os menést is jelentett látni ezek
ben; osoutani, otsádni, el osódni
mosodni épen annyi mint el illantani

Serapis, vag Sarapis, si-ér és
si-ár épen annyi mint siet és sáz
'Sig az ap-is vag po-is sem egéb
mint pleonasmus. Meg lehet ugan
hog az Apis utóbb Apa-is, az Anu-
biz pedig anya-biz lett, de exedet
szerint mind ezek nem egyebek mint
á viz' különféle neveinek öszve téte-
le. 'S innét van hogy még Arpád
Magarjai is á kutaknak és vi-
zeknek áldoztak. Általában á
délick á vizet az északiak á napot
és tüzet imádtak leg inkább.

Folók nevei. Á tüznek és viz-
nek nevei, valamint ezen szavakban,
szi-és isz, tü-iz és tü-szi, ugy
ezen szóban is: foló és apolló egé-
szen öszve vagnak zavarva, mert
mind á tüzet, mind á vizet, fő-
-olnak, fő-lónak vag fő jónak
látták az emberek 's mind ezeket
á nyelvnek szegény sége miatt még
á pej-lóval is confundálták 's
innét van hogy á tüznek, viznek nevei

többnyire rejtek, jön, lovas és n
nést éjszve zavarnak.

Hogy a' po- és fo annyi min
vis mér lámnak a' Jupiter fejtege
tésénél 's hogy a' lo ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ és ol is vis lámi ezek
olvad, lotr, lam, lanyhás, lév,
ze, lenyak, lutrok[x] a' deak lacu
st. És ig a' po-lu, fo-ló, veg fo-
tsak jelentésmust valamint a' deá
fu-lu-vi-us és pu-lu-vi-a, mel
lyek egészen egyes jelentőek 's mely
ze utóbb ragadt a' folási nek, ~~[illegible]~~
esésnek ideája, mert a' puluis és
fuluis minden hisonyal 's nem
géb mint a' magas pol, veg fol. Ig
értjük E máramaros, mi a' deák puto
putus v. pu-tu-us, putens v.
pu-tu-us, Padus v. pa-du-us,
as olasz Po, és Tiberis v. ti-bé-
ér-is, Arnus, v. ár-un-us, mind
ez mondani nem egéb mint is viz.
'Ig továbbá:

Nilus, ni-lé-us. Hogy a' ni
valamint az un és im viset és menet

× Lotrok, lutrok, lusz

38

jelent mutatják ezek: nyil,
nyilik, nyi-ulik v. nyulik, ni-ől v
nyől nielni - nyelni, nial-nyál, ~~[illegible]~~
nyalni, ni-ki-ev - nedv, Ni-ep-er
ni-is-tu-ér, vag = Nieper és Nies
er s.t. | melyekben Nilus nem
géb mint nyitó, vag nyulós-us
ig, folyó vis.

Niger, ni-gyi-ér. A' lóbul ler
v, gv, gu, ge 's gi 's ig a' Niger
pen annyi mint Nilus.

Ganges, épen ig a' mi a' magyar
gyängyös, ge-an-ge-es vag, ga-an-
ga-es vag gángú-is.

Kiang, ki-an-go 's ig Hoang,
vag ho-an-go. Hogy a' ho, hi, fejésen
lépet tisztán, ng is in tén viset is
elens lámi ezekből: holag, hung, hax
nar, agag, ho-ár-no-an és a' deák
humor, humidus s.t

Indus, in-du-us, inség
is indulni, mert a' vizek is menés,
ek ideji eggyes járnak.

Jaxartes, jo-go-is-ár-tu-es

Araxses vag Araxis, ár-ag-si-es, mert valamint jön á lóbul á jo esgo, ug jön az ol-bul, og és

Eufrates, év-fe-ár-tu-es. Hog az év vizet is jelent látni ezebül: eves, li-év, vag lév, nedv, vag ni-dü-ev s.t. ~~[illegible]~~

Tigris, ti-gi-ér-is. A ti és g á tunak és gónak diminutivumi. hog ezen folóknak mastani neve is mind magarok látni való ezebül:

Arar, ár-ár. Sir, si-ér. Sirdar, si-ér-dü-ár. Moratsu, mo-tsu. Sagár, si-go-ár s.t.

Duna, du-un vag du-in 's innét, a Tanais vag tunais, innét á Don, Dvina, Düna Dnieper, az az, duna-pe-ér.

Boristenes, bo, vag po-ár-is-ti-in-es.

Volga, ve-ol-go, 's innét á bolgó.

Nieper, ni-ép-ér. Az ép vag pé mind eg, mert az illy meg forditások közönsegesek, mint, ol és lo, mint nu és nu, ug hog á deák unda neu egéb mint meg forditott duna.

Niester, ni-is-ti-er. Ister, is-ti-er, Dnister, di-in-is-ti-er

Varta, ve-ár-tu

Vistula, ve-is-tu-la, vag ló.

Visla, ve-is-la.

Niemen, ni-mo-in.

Pregel, pe-ér-go-el vag ol.

Spreha, is-pe-ér-ha vag ho.

Oder, á-dü-ér

Nissa, ni-isa.

Albis, ol-be-is

Mulda, mo-ol-du.

Eger, é-go-er, de lehet eg-ér is, mint á magar eger es eger fa mu-

tatja, melszerint az egnem más
mint az ognak diminutivuma, v
lamint az Oderben az od is lehet
fordított do vag du.

Marus, mo-ár-us, 's ig Mar
mo-ár-ak; az ogbul vag gó bul
lett az ag és ak 's innét az árok
po-tu-ak vag patak.

Ig a' Norvegiai Niderus, n
di-ér-, Trolhetta, to-ár-ol-h
tu, Glamma, go-lo-mo; ig a' Sv
ciai Dalekarlius, du-li-
-ár-li, Uma, un-mo, Pitha,
pi-tu-ho, Lula, lo-lo, Calis
ki-ol-is, Torna, ti-ár-un,
Kim, ki-mó, Kimen, ki-mo-m
Veterse, ve-tü-ér-se, Venerse
ve-in-ér-se, Malerse, mo-lo-
ér-se. A' se nem egéb mint for
dult is vag es.

Ig az ángol Trenta, to-
ér-in-tó, Tamesis, to-mo-

es-is, épen annyi, mint a'
magar Temes. Sabrina si-bé
-ér-ina, Spea, is-pe-a, Ta-
es, to-ve-us, az az, tó vag tav
a' mint nevez tetik is.

Ig a' frantzia Matrona
mo-tu-ár-una, Araris, ár-ár-
is, Rhodanus, ár-ho-du-
un-us, Garonna, go-ár-una,
Ligeris, li-gi-ér-is. Sequana
is-ki-ve-una, Mosa, mo-is,
Saar, sár, Doux vag Dubis
du-go-is vag du-be-is.

Ig a' spányol Tagus, tu-
go-us, Ta-jó- Du-éro s.t.

Ig a' német Rhenus, ár-ho
-un-us, vag még inkább ré-ho-
in-us, mert a' ré vag rév és ár
egyet jelentők. Isola, is-ol,
Skaldis, is-ki-ol-di-is. Aar
-ár, Visurgis, vé-is-ár-go-is

Veser, ve-is-ér. Viadrus
ve-dü-ér-usz, Sala, is-ol-
vag si-ol, mint siet és sió. E
Nabus, un-be-usz, Moenu
mo-iu-us, Aller, ol-li-é
Mulda, mo-lo-du, Iser, is-
Oenus, üu-usz. Nekkár, ni-
ér-vag ár. Iller, il-ér,
il, az oluak diminutivuma. Fu
da, fo-ol-du, vag hamarébb
fo-ló-du. Verra, ve-ér, Lan
lo-un-usz, Saxa, Saar, sár
Amisius, á-mo-is-usz, Vech
ve-ki-tü. S.t.

Igz á magyar Maros, mo
ár-usz, Vág, ve-ag, Garau, go
ár-un, Tibiscus, ti-bi-is-k
usz, Tisza, ti-isza, Szamos, s
mo-usz, Temes, ti-mo-is, D
va, di-ár-ve, Arabo, ár-b
vagz pó, Litaha, li-ti-ho. S.t.

Sigz á regi Thermodon, ti-hi-
-mó-don. Á tihiertül jött
teher, mert á mint már mondám
vizneh szépnek és nagynak ide-
gi eggek. Simois, si-mo-
, mint á magyar Számos, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~
Meander, mo-iu-di-ér, Axe-
husa, ár-xé-tu-ho-usza. Eu-
xotas, év-xe-tu-usz vagz asz ~~[illegible]~~.
Exidanus, ér-xé-dü-un-usz.

Skamander, is-go-mo-un-
di-ér, azaz, izgo-meander. Hogz
valamint az is-gó-bul, jött á ma-
gyar izeg, mozog, ugz más nyel-
vekszerint jöhettek abbul külön-
féle elvont értelmek, az igaz,
de á kesöbbi elvont értelmek
én ellenem semmit nem bizonyíta-
nak, mert én csak az eredeti nyelv-
ről és értelemről beszélek. Mit
jelentett utóbb görögül á Ska vagz

NB. Hid
hibarts
gőz
hólag
az az, hó-
lak, hug
hostád az
az visváros
humor
hullam

iszka, azt én nem tudom, d
hog az izgóbul jöhetett, mu
ja a deák scaturigo is, melly n
egéb, mint is-go-tu-ér-ré-gó.
igz kell gondolkodni a többi ne
zetek rül is. — Továbbá a vizn
minden egéb nevei is magarok
mint:

Maxe, ma-xé 's igz moxe és
Meer, Lacus, lo-go-us, Pelagu
pe-lo-go-usz, Amnis, om-in-
Az am vag om nem más mint for
tott mo. Pontus, po-un-tu-u
Hadria, ho-du-ér, Meotis,
-tu-is, Caspium, go-is-pi-u
vag om. Rivus, xe-év-usz. A'x
már pleonasmus, ugmint xé-és

Különféle deák szavak.

Homo, homok, vag még ha
xébb hé-em, mert emetten xé
magar szó 's annyi mint vigázv
föntléve, vag élve, 's innét a
emelni, emlékezni, emlő, ember

'nemet empor 's innét a hi-em
vag him, melly nem egéb mint
homonak diminutivoma 's épen
annyi mint ve-ir, vag vir. Mel
ezérint a homo annyi mint szép
elő 's valamint itt ugz a virben
s a viznek, szépnek, menésnek
vag életnek ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ és tüznek ideáji öszve
vagnak zavarva ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~.

Pater, pa-at-er, vag ~~[illegible]~~ pe-at-
er, az az, fő-atya-ux.
Patronus, pe-at-ux-an-us, fő-
atya-ux-anya-ös.
Mater, ma-at-ex, nag-atya-Ux.
Matrona, ma-at-ux-ona, nag atya
ux-anya.
Frater, fe-ux-at-ex, fő-ux-
atya-ux.
Avus, av-us, hog az av öreget
vag avasat jelent tudjuk, melly
exedetszerint az aptul jön: de

lehet az a' vé-us, az az, a' szép ös, m
lyek egeberánt is egyze mennek, 's
első esetben épen annyi mint apu

Atavus, at-av-us, atya-apus.

Abavus, ab-av-us, apa, vag aba a

Mulier, mu-li-er, szép kis er vag u
a' mu-lóbul jött tudnillik a' mul
muli, mulika, mujko s.t. mellyek
tsint és szépet jelentenek.

Femina, fe-mén vag meny, m
nem egéb mint a' mannak dimin
tivuma.

Filius, fe-li-us, az az, szép kis
ded 's igz a' magar fi és li-any
az, kis-anya.

Sorox, szi-ara-ux.

Nurus, ne-ux-us vag ne-axa-us
mint a' magar némberiben a' né
elő van téve.

Roma, ꝑ. xoj-oma, vag xé-oma
mint xéfalu, xékomáron s.t. de lehe
tett xom vag romladék is. Hogy
a' xoj királyt is sereget is jelentett

mondanom nem szükség, hogy pedig
az om falut vag lakhelyet jelent
étni lehet elég magar. faluk nem
vin.

Domus, da és ta annyi mint nag
sinnét da-om, az az, nag ház.

Orbis, ox-ab-is, ur-apa-is, melly
alkalmasint a' nap volt.

Coelum, vag szi-ol-om, vag ki-ol-
om, épen mint a' magar vi-ol-ag,
vag ~~[illegible]~~ vi-ol-om, az az, villám.
A' szi-ol és ki-ol volt a' nap, az um,
om pedig hazát jelentett.

Lumen, ló, vag lú-men. Hogy
a' ló, mén, nap, tüz, mind a' deák
ban, mind a' magarban eget jelen
tők már láttuk, mellyet mutat az
equus is, mert ez sem egéb mint
ég-vé-us.

Ignis, ig-an-szi, ég-anya-tüz.

Astrum, os-at-ur-on. ös-atya-
ux-anya.

Fulmen, fe-ol-mén. A' fe-ol
annyi mint szi-ol, es ki-ol, a' mén

meny vag ménts, ąą, tüz

Fulgur, fe-ol-gó-ur, fő-jó-u

[redacted]

Ventus, ve-an-at-us, fő-anya
atya-ös. Hogy mind ezeket imá
ták á régiek kérdést nem szem
's azért nevezek külön féle képen
és anya uraknak.

Terra, tér.

Puteus, pi-tu, épen á mag. ki-
(ąą) szép viz.

Gutta, go vag gu-tu, ąą, jó-v

Fons, fe-un-is

Flamma, fe-lo-am. amma, am
anya eget jelentők.

Focus, fe-go-us, fő-jő-ös, i
á fok.

Polus, pe-ol, épen annyi min
szi-ol és vi-ol s.t. jelent napot, e

Mundus, mo-un-du-us, mint á m
gar, ti-is,-tu, á viznek pleonasmusa.

Caballus, go-be-lo, jó-pej-ló.

Bos, be-os. Ezis alkalmasint ös
elamint á ta-ur-us, ąą, nag ur-ös
elamint á [redacted] Vacca-ve-aga, és
á magar borju, ąą, be-or-jó

Vates, ve-at-es, fő-atya-ös

Profeta, pe-ur-fe-ata, fő ur-fő
atya.

Templum. te-em-pe-ol-om. Á
ta-am, ta-an, te-en és te-em eget
jelentők 's annyit tesznek mint nag
atya vag anya, á pe-ol, fő-alla vag
isten, ~~mint~~ vag nap mint szi-ol s.t.
mélszerint annyi mint nag isten
háza. Innét á görög ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
pol vag polis, innét á magar
ól, olom vag alom.

Porta, pe-or-ot, ąą, fő-uri-
ot vag lak, mert hogy az ot es od
lakhelyét jelent tudjuk. Innét
á fényes török Porta, innét á
portás nemes, innét á Jantsár,
Orta.

Tonus, ta-on-us, nag-anya-
's innét to-an-at-ur vag tonitr
a' Jupiter, 's innét a' donogni, dana
és tánt
Fortis, fe-or-at-is, fö-ur-atya
Vinum, ve-in-om, szép viz.
Vena, ve-ina, épen mint a' launa
'szag, jó viz. Innét mondjuk a' jó
szélőnek hog jó vize van, 's ig a'
da is alig egéb, mint is-ve-du, a
szép viz.
Palatium, pe-ol-ot-om, épen m
pe-ór-ot.
Altare
Claustrum Ea-ol-ost-ór-o
innét Ea-ol-od s Ealoda ed
claudo,
Castrum, Ea-ost-or-om. a' Ea
annyi mint Eö, innet Eamen és
Eamény 's ig a Kastély

Maturus - ma - et ur - ma et ur

Hetmán

Kirgis Ataman innét az Ottoman

Beo bö - be jo beo sig
nagyobbitom s jobbitom
Mag - magó mag, na-gó iz
nux
Semen - szem, Magazin
Magor, ma-ga-ar, nag jó ar
vag Ur vag ország, mellyet nyil-
ván mutat a' Major.

Am sidonl anyi mint nép bár
pedig mint fin 's innét az im-
ber szabó professor szerint

Honor, honos, Magnus pu
pulcher mel méz
Meo ferio lego legelm scribi
edo [illegible] parvus parany
Anim anyeme sangvis oc
lapus os tergus detek szal
szalavok szallongok videv f

Qui Q Q Qui 96
20
116

Odin, Freya, Wingolf, Utgarde-
ke, Fenris farkas Mitgardische Wurm.
Gefion, szüzesség istenneje, Nossa Freya s
leanya, Wora, a' böltesség istenneje
Walhalla, paradicson, Lofn, a viszon szeret
Walkirie Walhalla leanyai, Hela, halal
Vara esküvés istenneje, Thor, est kérték
a' gözadelemért, Freyr, Niord, Wodan
Frigga, Lyna, Niflheimur pokol
Siofna hazasság istenneje Thuiston

46

Caballus, go-be-lo, jó-pej-ló.
Bos, be-os. Ez is alkalmasint
ös, valamint a' ta-ur-us, azaz,
nag-ur-ös, valamint a' Vacca-
e-aga és a' borju, azaz, be-ox,
ó
Vates, ve-at-es, fö-atya-ös
Profeta, pe-ur-fe-ata, fö-ux-
fö-atya 'sig alkalmasint a'
Poeta. sem egéb mint pe-ata
vag fö-atya, ~~[illegible]~~
Templum, te-em-pe-ol-om.
ta-am, ta-an, te-em, te-en eg-
jelentök 's annyit tesznek, mint
nag atya, vag anya, innét az
is-ten; peol, fö-ol, mint szi-
ol, hasonlóképen isten, az om
pedig lakhely 'sig a' templum
annyi mint isten háza. Innét
a' görög pol vag polis, innét
a' magar ól és alom. De lehe-

a' pol fa-al is melly termé[illegible]
szerint legelső lakhelye vol[illegible]
az em berekuek 's hog a' falu [illegible]
nét jött, nyilván mutatják a[illegible]
illy sok nevezetek: Pálfa, Mih[illegible]
fa s.t.

Por-ata kapu por vó[illegible]

Porta, pe-or-ot, fö-uri-[illegible]
vag lak, de az or jelentett sere[illegible]
Pretiunis; az ot és ad tudjuk hog lakh[illegible]
bér-etz Innét a' török Porta, az az, töröl[illegible]
udvar, innét a' portás Neme[illegible]
innét a' Jantsár orta.

Palatium, pe-ol-ot-on. Ep[illegible]
annyi mint pe-or-ot, 's inn[illegible]
a' Palota és pajta.

Altare, az Alla-tárja.

Fortis, fe-or-et-is, fö-ur-[illegible]
atya-ös.

Vinum, ve-in-, az az, szép viz.

Vena, ve-ina, szép viz.

Launa, la-una, jó-viz. Ig m[illegible]

[illegible]uk a' jó beszélőnek és jó kedvü[illegible]
[illegible]k mast is hog jó vize van.

Svada, szavat épen annyi mint szó[illegible]
[illegible]at

Merum, me-ér, 's igz me-el, me-iz
vag méz eget jelentők.

Honor, honos, he-on-or, he-
on-os, épen annyi, mint heos
vag hős, he-or-os vag heros.

Magnus, ma-ag-an- nag-aga
anya. Major, ma-ag-or, ma-ag
-or, ma-aj-or. Hog a' j nem
egéb mint g mutatja a' magis.

Parvus, parányi vag inkabb parányi.

Pulcher, pu-li-ki-her, szép-kis
her.

Puer, pu-li-er 's igz pujer,
pu'ser, jobb mint a' puer.

Anima, an-em. Mi az em
már láttuk. épen annyi mint el-em,
el-eme vag elme.

Libér-li-bör 1 ig Liber szabad a
level -44- li-vir
charta lebel lepel libellus
Li-hártya Sangvis, szi-an-go-ve-is; á
ön annyi mint nap vag meleg
ig eredeti értelemben: tüz-a
Papir jó-fő-iz, elvontabb értelem
pedig meleg szép viz, épen mi
fa-bőr á magar ve-ér.

Cruor, Ki-ér-ár. A Ki-ér, an
kombol mint ve-ér vag ve-iz és ig
ni Kier-ár, annyi vér-árja.
kumpert Viscera, ve-is-Ki-er. A vernek
onasmusa. 'S ig Caput, Ki-ap
Leder at, oxa-ortza, os meg forditott
li-deri száj, oculus, og-ol nap, fenj
a deri Tergum-derek, humerus-homo
törökül és hon, innét á hónal s.t.
bör Vetus, ve-at-us, fő-atya-ös.
dertze
gürke Senex, szi-an-ag-es, szép-anya-aga
ös
Arcus Senatus, szi-on-at, szép-anya-ag
ár-guss, épen mint á török, di-ve-an és
argos á magar di-ata, vag di-eta.

vixis, Ki-ve-ix-is, szép-fő-
r-ös.
Consul, Ki-on-szi-ol, épen
nyi mint szi-ol-ta-an vag szul,
n velamint á Ki-on sem egéb mint
an, kán, melly hog eredet szerint
üzet, napot jelentett, mint á szi-
n, mutatja á kanótz, candet
t. 's hog utóbb á vénket is
g nevezték mutatja á canus
vag ősz. 'S ig származott végre
elvont értelem: kan-szóló, az
, vén szólló vag igaz szólló, épen
mint á ta-an-at-bul-tanáts.
Rex, régi-ös vag öreg ősz 's
igazábban reg-esz-regsz.
Impero, em-pe-or. s.t. Ig van
á dolog az egesz deak nyelvvel.

Német szavak.

Gott, go-at, jo-atya.
Gut, go-ut vag ud, jó-lakhely.

Mann, ma-an, nag anya 's i
ék-ek à ma-an-at-es, vag me-en-et
-nag-anya-atya-ös, azaz, mens
a német vag ments, épen ug mint à mag
ekke meny, menyetske és ménts.
Fraü, fö-ara 's ig Fräulein
föllig fö-ara-leany.
fölig Weib, ve-ib vag ip, mint ip
vag félig Urahne, ur-anya
fol- Alt, ~~al-at, nag atya, vag állott~~ avult ault alt
foly Gros, ~~[illegible]~~ roros.
mint tsar dultig Klein, ki-le-an, szép leány
Kind, ki-an-ad, ki-in-id 's ki
Fest, Magd, ma-ag-ad, vag tán
fesz -adó mint mondjuk magló
Son, szi-an, szép any, mint hi-e
Sonne, szi-one, vag tüz-anya.
Mond, ma-an-ad, nag any
atya 's ig ma-an-at, Monat.
Himmel, him-el, vag al-ol
Velt, ve-al-at, épen mint ve-a
ag.

49

Stern, is-at-ur-an.
König, ki-on-ag vag eg. [illegible]
Fürst, fö-ur-szi-at v. ös-at
Hertzog, her-szi-ag v. at-si-ag.
Hertzogthum, ta-hom vag hon
Graf, go-ur-ap vag af.
Grafschaft, si-af vag ap-ot
ig siafor, saft, innent schaffen.
Baron, ba-or-on 's ig ba-or
vag ba-ro, mert az illy vissza for
ditasok gakoriak.
Held, he-ol-ad-vag at. A-hé-el
dö
-ol annyi mint, he-or vag he-
s, és ig à he-ol-ad vag he-el
d épen annyi mint hös vag
heros, tsak hog az ös helyett
atya van mondva.
Tapfer, ta-ap-fö-ur, nag
apa fö ur.
Süsz édes, szi-iz, azaz, szép iz 's inét à magar szüz.

pé-tsar
pé-tsa-pat, ags-
Soldat, sji-ol-nap, sji-ol-
-nap dija vagy béxe s imés Sold
Hapás és Sold s imés a Soldat va-
ler a'ré Soldos, mert a' ● tt és s gaz-
mas pet-Fel valoj á'k egmás mint es és
Saft. járat-járás s.t.

Silber, sji-ol-bér, vagy nap-bé

trümer Gold, go-ló-dij, jo-ló-dij
tüxen Tudjuk azt hogy a' Magarok a' ló
tuxen lik Mast is több nyire arany ha
tuxen Edl al En sjnek. De leher ags go-áll
(ags, jó állat is.

gyulad Feüer, fő-jó-ur s ig Glut,
ló-at, Varm, ve-or-am. Lé
való hogy a' Németek is a' nag
és eüzet imadták. A' hitsj u
egéb mint: he-sji vagy hé-sü
Lüft, vagy ~~l lu-fo-ga-ga~~
~~jo-fo-ga-ga~~, vagy pedig lóft
s imét laüft ~~o-lo-fo~~ és
Lüft.

Erd, or-od, ar-ad, er-é
és erd. Hogy es or, ar, er u

Blume
bé-lom

Laüb
Level
lepel

Zweig
sji-vé
ág

embert, nejer ●, ags od, ad pe-
dig la Ást jelent tudjuk. Is.
nét a' hé-erd.

Feld, fe-lo-ad, fö-jó-od,
épen annyi mint a' magar föld.

Wald, ve-lo-ad, ~~bajajóod~~.
fe-jó-od, vagy pedig fa-al-
od.

Heim, he-jo-or

Gaü, ga-ju vagy go-jo, pleonasmus.

Tag, ta-ag, nag-aga, épen mint
a' magar na-ap, aas, nag apa.

Geist, go-is-at, jó-igas-atya. vagy gös
Sele, sjél.

Blüt, be-lo-en, sép-jó-vis.

Land, lo-on-ad, jo-anya-od,

Reich, xo-jo-gó, vagy xoj-gó. v ak

Bürg, be-ur-go, fö-ur-jó sig
Burgund, be-ur-go-on-ad.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Frey, fő-raj. valamint az or ár jelentett urat és népet, ugy a roj és raj majd urat majd népet jelent. A' raj-nag bul vagy nag bul lett a' rang, és igy fő-ra ebbül pedig a' Frank.

Frankofurt, fő-rangu, fő-ot. A' furt épen annyi mint a' Porta, 's a' német ort, mint magar, or-od, ar-ad és a' török ta.

Stadt, os-ot-ad. Az os, ös, ép annyi mint or, ör, és igy os-ot vagy os-od ugyan annyi mint or-ot és or-od melszerint az ost az a' mi Ort vagy Orta, és igy az ost-adt tsak pleonasmus, az exedeti szo Ost, m várt 's lalhelyet tesz. Innét a':

Sturm, az az, ost-rom, ost-rom vagy ostra-omlás, innét a' stürmen, az az, ostra-menni.

Dorf, da-or-fa, nag-or-fa.

Wasser, ve-is-ér. A' ve-isz-tül jön a' weis és ~~[illegible]~~ weisz.

Flüth, fo-lo-tu, folóviz.

~~[illegible]~~

Bach, ba-ak, mint pa-tu-ak

Teich, to-ak.

Fleisch, fő, lo-hus.

Hof, he-of, he-op, mert valamint az on, om, od és ot, ugy az op is nem tsak apát hanem lakást is jelent. Innét látjuk a' régi irások ban: hop-mester. Igy van a' hostád is, nem egyéb az mint ho-ost-ad, az az, vizváros, vagy pedig hé-ost-ad, az az, szép nagy város.

Stab, os-ta-ab, vagy is-ta-ab igaz, nagy apa, innét a' régi istáp.

Krieg, ki-ir-eg v. ag, az az, kiral, épen ugy 's épen olly két értelmü mint ezek: bell-um, ta-be-or, és he-ad. Innét a' kerek, fel kerekedni, kergetni, épen mint a' róta kereket és sereget is jelent.

's innét grex v. gereges.

Pult-pe-ol-ot, ín nit a' poltz és palotz

~~Sarok~~, ~~[illegible]~~.

~~Kraft~~, ~~[illegible]~~.

Ochs, og-osz, épen mint be[illegible] és ög-ök, vag ökök.

Dégen Gyék gekén Dögöny ögni

Rosz, ró-osz. a' ró meg fordtott ok. A' német lovat, ~~[illegible]~~, a' mi egszersmi[illegible] isten is volt, nem szeretvén [illegible] Magarok, innét jött annak m[illegible] gzer értelme a' rossz; de hog a' [illegible] garok is hivták ig a' lovat m[illegible] tatja a' poroszka.

Pferd, pe-fe-ur-ad, szép-f[illegible] ur-atya.

Stier, is-ta-ur, is-ti-er.

Kalb, ga-lo-ab, vag ki-lo-a[illegible] szép-jö-apa.

Kuh vag igazábban Guj, anny[illegible] mint gula, melly nem egéb mi[illegible] a' jónak pleonazmusa.

Schaaf, si-af vag ap, azaz, ~~[illegible]~~, szép apa.

Endzwek eny-zövek

Hirt, he-or, he-ar, he-er, 's [illegible]g he-er-at, hér-et, hér-it-hirt, [illegible]az, sereg-atya.

Glaube, go-lu-abe, jo-jó-apa.

Weihe, we-jo-he, fö-jö-hév.

Heil, a' kimondás szerint hájl [illegible]ig he-jo-al, ~~[illegible]~~, de lehet pleo[illegible]asmus is, ugmint: he-jó-ló.

Heimat, he-jo-am-at, v. am-at.

Ost. uszni, osontani, otsódni, ~~[illegible]~~, 's aszol[illegible]i, mind menést és felkelést je[illegible]ntenek, ide tartozik még a' ré[illegible]i osszom is, melly annyi mint ör[illegible]öm, oltalmazom vag vigázom; mel[illegible]yek szerint, az osat, otsat, oszat [illegible]pen annyi mint kelet vag Oszt.

Vest. be-esni, be-eszni, beszni-[illegible]eszni 's ig veszet ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ vag veszt, épen an[illegible]yi mint eset vag est.

Nord, na-or-od, nór-od, [illegible]az, a' Nórok hazája. A' na-or,

Nacht-nag-idö s ig a' deel nag-ot-az-os ax

vag nyugat s ig a deck nox azaz, nyug is [illegible]

annyi mint nag ur és nag sere
's ünnét a' Normán és Norman
dia, az, Normawod.

Süd, szi-üd vag od, tüz üdö v
oda, az az, haza, mindenik reá illik

Teutsch, té-utó-es. A' té-tó, te
váz, téved s.t. mutatják hog a' té
annyi mint ide stová; az utó ped
~~[illegible]~~ annyi mint, utó-futó vag
zó, és ig a' té-utó, épen annyi t
vedö vag tetová utazó 's ig lett
té-utó-es v. ös-té-ut-es — té-u
Ezen értelmet igazolják a' gzer-m
és alle-mán nevezetek is, mert va
mint a' gzer, jer, ug az ál is járá
jelent, mind a' frantzia, mind a' m
gzar nyelvben, p.o. sét-álni; szálla
szaladni s.t. Ide mutat a' német
nevezet is, mert né, néhol-né-
né-hut, ~~[illegible]~~ né-melly, épen annyi mi
té; a' met pedig nem egéb mint m
med, met, az az, deákosan meat, m
-met. De lehet ezt ig is magaráz
né-om-ot, az az, messze föld, 's ig
em-et-német.

Stein, isten. Jele hog a' Magarok
nak kö képeik voltak, 's jele hog va
lamint a' Magarok a' német ro-oszt
nemjónak, ug a' Németek a' magar
istent tsak könek tartván, már
akkor a' két nemzetnek külön féle
~~[illegible]~~ religiója volt.

Brunn, bo-ár-un, épen annyi mint

Born, mindenik a' viznek hármos
pleonasmusa.

~~[illegible]~~

Grund, go-ur-on-od, jo-ur-onod.

Haupt, hé-ap-at, épen mint a' deák
ki-ap-at v. ut, 's ig a' Kopf vag
ki-ap-fö. Illy rövid az eredeti Magar
mindenben.

Auge, al-og, épen a' meg fordult
deák og-ol, 's ig alog, ajog-aog
vag aug, mellyek a' napot is szint,
ug jelentik, mint a' magar szem,
az az, szi-am, szi-em. Innét a' régi
zum v. zi-um.

Zaft- ava
3g ovat,
öviges.

ewig
év-vég

Trunk, tu-ár, un-ak.

ende
enyet
ag enyé
szet v
eny-ed
minden
hely

Trehne, tü-ré-hó-ni. Minden
a' vizner nüges pleonasmusai,
lamint a' deák lo-ac-ré-mo. Ne
ig a' magar li-ány, asas, szép viz.
Fride, fi-ir-idő", szép idő".
Frisch, fi-ir-is, szép viz.

Nacht
nyuget

Sommer, szi-am-or, szi-am, amy
mint nap, az or pedig idő". Innét a'm
gar szom-or, melly jele hog a' Mag
déli nemzet, mivel a' meleget nevez
szomarn időnek.

Adel, a' deli, asas, nag, innét a'
szök Dej. s.t.

den
gyena

Edni
tanak Dr:

[illegible]

54

a' német prepositiok an in, magya
nyelvben is nincs prepositio

Horg v. sorge, szi-or-og, épen ug
mint a' magar go-or-od v. ags
ond, agság veg agasság 's ig
a' deák gour - curca és curia,
g a' di-an-or-or, dinor és di
nastia, fe-ol-og-or, ß pflicht
s pflege, pe-os-or-on, poste
e-or-od, Würde, an-ar, Amt,
feudum, fe-od-om s.t.

Forst, fe-or-os-or, épen ugy
mint he-ol-ors vag holz, he-
r-ors vag Harz.

Thürn, ta-hé-ur-on vag torony,
ig a' Thron és a' deak thronus.

Rath, tanátr, ta-at, v. taj-at, épen
mint a' ta-an-at-os v. tanya-at
-at-ös, 's épen mint a' raj vag
rá-ak-os vag rálos.

Urtheil, ur-at-he-ol 's innét
rdelion, asas, or-ad-he-ol-on,
's a' magar orrálvasni.

Eben, épen, asas, ép-en, vag egészen.

Eland: ék-ló-land.

Gewinnen kivenni merken-mé[illegible]

kelni

Gros, Koros

Kirche, ki-ir-ak, épen mint a' tót cirkva, az az, szi-vag tzi-ir-ok-va, vag ov, 's ig a' ki-sz vag ki-os-ot-ol: Kostel és tél. bánkód-bangen büsulni büs

Singen szi-ének

Stall, istaló, vag ost-ol, vag est-ol, vag est-álló, de lehet et az ist, üst marha is mint a' ma cha és pecunia mutatja

az ének pen ány mint: én nyög. ök vag nyögek lok. 's ig zeneg

Theur, ta-he-ur, épen mint a' magar, da-ar-aga, vag drága

Tochter, ta-ki-he-at-er

Schwester, si-ve-szi-at-er

Gatte, go-ate vag ag-ate s. t

Tót szavak.

Nebo, ég, meny, na-eb vag nap

Büh, bog, Isten, bü-hév. az az neg tüz vag nap; be-og v. ag-bog

Den, dan, — nap vag dies, de an, de-en, épen mint a' német t ag és a' deak dies vag di-ös.

55

Ohen, Ogeny, Vatra-tüz. Og-he-an, az az, ag-hév-anya. Og-eny -ag-anya, Va-at-ur, fö-atya-ur.

Swetlo, ~~[illegible]~~ Szvetlozt, fény. si-ve-at-lo, szi-ve-at-lo-szi-at, az az, szép-fö-atya-ló-szép-atya, de lehet a' zt osz-ot is, melly szerint nem fényt hanem a' Vilagat jelentené.

Slava, dika, ditsöség. Szi-ló-va v. apa, de lehet év is; dika di-aga, v. di-ga v. gó-jó.

Slav, tót. Szi-lo-av, v. ap, az az, szép, jó-apa, 's ig Slovák-szi-lo-ap-ag v. av-ag.

Chlovek, ember, alkalmasint nem egéb mint slovak.

Hodno, poshtenje. he-od-on, épen mint he-on-or v. honor; he-os-he-ot-on-jo.

Sluga, vag szi-ol-go, az az, nap szá-mos, vag szi-lo-go, az az, szép jószág.

× szi-lo-ap-aty-aty-ag-ag-eg el
's ig opag ovak ovek.

szi alap = szi lóg szalad

~~[illegible]~~ Host, Goszpodar, gazda, v
dég. He-os-at, épen annyi mi
he-os-ap-es; go-osz-ap-ad
ár v. ur.

Zemlya, szi-om-ló vag jó.

Xena, Sena, asszony: szi-an
szép anya, ki-szi-anya, kies, s
anya.

tavar
taver
tár dár
theuer
~~taver~~
nicus

Dar, powinnost, tiszt, ajánd
da-ár annyi mint nag ár. ép
ug mint be-ár v. bér; a' po-
on-os-ot épen annyi mint pe-
-he-ot-on-jo, poshtenje.

Pekni, lep, pe-ki-ni. A ni v
zet is tehet nőt is, mert ezekkel
szép-nek ideája egütt jár; a' lep, l
nem egéb mint li-ép, mint szi-ép
ugan annyit tesz, mert a' li kitsin
szépet, jót jelent, mint a' lónak
vag jónak diminutivuma.

Wogna, Vojzka, Boj, ~~[illegible]~~.

A' Wogna nem egéb mint a'
deák Pugna, melly mast is élezen
szavunkban: pagony, melly sort,
rendet, tsapatot és szakaszt jelent.
Eredeti értelme ezen szónak lehet
ez: pe-ag-on v. og-on; az og, ag,
szint ug jelent embert és lakhelyet
valamint az on, an. 's ig az ag-on
vag annyi mint aga' onja vag tsak
pleonasmus mint okol, ak-ol,
akna, melszerint az agon épen annyi
mint akna v. ~~[illegible]~~ akol, 's e' sze-
rint a' pugna, Wogna annyi
volna mint ~~[illegible]~~ fő akna v. akol,
épen ug mint bellum be-ol-om
/ azaz, fő-alom és ta-ab-or.
A' voj, boj nem egéb mint be-
ól, ve-ól 's innét a' voj, boj,
és baj épen ug mint he-ad v.
had, azaz, ~~[illegible]~~ fő-od. A' zka
lehet tán szak, szaka, vag ha-
maxébb uszk, oszk, melly annyi mint

oszt, ost, mert az ak és ka az ag
bul és gó-bul jövén, szint ug jele
tenek lakot, mint az au, am, at, ad
mint a' lak is mutatja, melly nem
éb mint ló-ak, az az, jó-ak. 's inn
a' sok oszk, uszk, iszk és a' nevek v
gén az iszki, itzki. s innet a magar
[illegible] Euszkó

Ztar, öreg, szi-at-ar, vag ur.

Polje, [illegible], szántó föld, pe-
-je, vag jó

Rok, esztendő, meg fordított ko

Skopec, kos. Ez vag kos-bak,
vas kos-op-ec. A' kos nem eg
éb mint ki-os, vag gó-os, épen
ug min be-os vag bo-os, bos, ki-
au, kau, ki-on kony és kausza.

Dvor, udvar, ud-ve-or, [illegible]
vag ar, 's innét a' vár melly
szép sereget és lakhelyet jelent.

Iztinski, istinit, igaz, iste-
nes.

Ratt, had, ro-ot v. raj-ot, 's innét
róta és a' nemet rotten.

Avol, udvar, av-ol, v. ap-ól 's igz
a' deak aula.

Zvizda, tsillag, szi-ve-szi-ada,
az az, tüz-fő-tüz-atya.

Vol, ökör, ve-ol, épen mint be-os.

Voda, viz, po-du.

Krew, szukervicza, vér, ki-ér
ér, szép ér viz; szi-ki-ér-viz.

[illegible]

Hlavva, glava, fő, he-ló-av
és gó-ló-av, jó-jó-ap, épen mint
a' német he-ap-at-af és a' deák
ki-ap-at.

NB. Drága: da-árú-gó az az nag árú
jó.

Bohaty, bogat, gazdag, bő-
atya és bő-gó-atya.

Dobr, dobar, jó, da-ab-ur, nag
apa ur.

Žiwnost, dno, fundus, szi-
-on-ost, épen mint a' deák fe
un-ud-us és a' német be-od-
'sig dno annyi mint od-on.

Mocny, jak, erős, ma-ag-on go-ni
'sig jo-ag v. ak-jak, épen m
a' német ma-ag-at, magt, mak
-és szi-at-ur-ag vag ak star
ki-fe-ur-at, Kraft.

Slobodeu, prost, szabad, szi-
lo-ab-ad-an, nem egéb mint
a' szi-ab-nak, azaz, tüz-apána
vag a' napnak pleonasmusa, min
a' szi-am-ab-at, szi-ab-at v. a
azaz, szombat, szabad, szablat
a' mastani 'sidó si-ab-ös vag
sábes. Prost, pó-ur-os-ot.

58

Cerven, veres, szi-ér v. ki-ér
és ve-in, mindenik a' szép vin,
ek pleonasmusa, valamint cher,
en is.

Svaty, szent, szi-ve-aty, tüz-
lő-atya, épen mint a' magar szi-
u-at vag szent

Gasny, veder, bistar, tiszta,
go-is-ni, jóvin, ve-du-er, szép
in, bistar-be-is-tu-ár, ugan az,
épen ug mint a' deák szi-ér-in-
sz v. serenus és a' német he-
ó-tü-ér v. heiter.

Ohradene, mesto, város, he-
r-od-on, fő-uri-od, ma-os-ot,
épen annyi, mert hog a' me annyi
mint hé mutatják ezek meny,
méts, meleg s.t.

Zahrada, Vert, bashcsa, szi-
he-or-od, azaz, szép hely, épen
ug mint he-or-ot-us v. hortus,
jo-or-od-on v. Garten, jo-or-

od-on v. Jardin 's ig ve-ox-ot, ve-ex-et, vert, épen mint á magar ki-ert v. kert. A Bashcsa nem egéb mint á török bosztan, az az, be-osst-on.

Slaktitz, lengyel nemes, szi-lo-ag, at-itz, szép, jó, aga, atya.

Its, vits, at-es, et-es, it-is, it, ve-at-es, ve-et-es, vi-it-is-vits.

Starost, szi-at, ox, os-ot.

Grad, grodno, go-oxod, go-oxod-on, az az, jó-arad.

Vajvoda, voj-ve-ada, had-fő-attya. A ve-ól bul jön á voj es vaj á be-ol-bul á boj és baj, innét voják v. ag, vojnik v. nak, az az, nag-nag, mint baj-nok, vag baj-nag ~~[illegible]~~, az az, had-nag. S ig pe-an, pán, be-an, bán. s.t.

Tat, tolvaj, ta-at, nag atya, épen ug mint az ux v. ox, uxat is tolvajt is jelent 's innét á tót és ta-at-ár nevezetek, de meg lehet hog á tót is te-utó vag tó-utó, melly egxemeg.

Muž, samak, ferfi, mu-osz, épen ug mint ma-au és ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ á deák ma-as vag ma-os és á magar he-am vag him 's innét á Muszka vag ~~[illegible]~~ mu-osz-aga nevezet. Az illy nevü folónak igazi neve mo-iz-ka, melly á viznek pleonasmusa, á Varosnak neve padig mo-osk-ov, bizony talan mert á mo velamint vizet ug nagat is jelent. A samák nem egéb mint szi-am-ag.

~~Slz~~ 'Slze, suza, könny, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, si-usza, ~~[illegible]~~ si-lé-iz, mind á viznek pleonasmusai. mint á magar si-ér vag six 's tán épen ez a sl

Velik, nag, fő vag ve-al-ag.

Snig, sneg, ho, is-ni-gó, épen mint a' német is-ni és a' deák ni-is3.

Mali, kitsiny, mu-la, muli.

Stribro, S3rebro, ez lehet s3i-ár-bér, amaz pedig üst-ár-bér mert az illy pleonasmusok igen közönségesek; de a' s3i-ar v. or lehet nap is épen ug mint s3i-ol melszerint a' s3rebro annyi volna mint a' német s3i-ol-bér.

Zlato, arany, ez alkalmasint vag iz-ló-at, igaz, jó atya, vag s3i-állat, azaz, szép ~~[illegible]~~ állot.

Wrch, ~~[illegible]~~ horm, berdo, breg ve-ur-ok, he-or-om, be-or-od, be-or-og v. er-eg, mind fő or-om, or-ok, or-od s.t.

Zima, hideg, iz-mo, azaz, viz

uchá země, s3aroz föld. s3i-ka, s3i-om, vag s3i-em.

strow, s3iget, us3-tu-or-ow, us3, is3 és tu, annyi mint viz, az or-ow, or-ob, or-op, annyi mint or-od vag or-ot. Jobb volna tehát ~~[illegible]~~ sztrovo vag istrow, mint ost-rovo. S ig az iu-is-ula sem éb mint is-ol vag viz-ól.

Kálj, s3ikla, vag iz-akol vag s3i-akol, amug jelentene vizi s3iklát, imig pedig tüz-akolt. vag szép, neg, magas akolt; hog mi en értelembe vesszük, mutatja s3ikkad, s3ikár s.t.

Rzeka, folyó, ré-iz-ak, s ig a' német: is-tu-ár-mo ~~[illegible]~~ Strom. ~~[illegible]~~ néges pleonásmus ~~[illegible]~~

Potok, po-tu-ak.

Pramen, po-ár-mo-in, épen ug mint: folo-mo-in, vag fl[illegible] men, de lehet á men mén vag menés is. v. pár, fár, minist is jelen

Studnice, kut, is-tu-du-ni, iz[illegible]

More, mó-ré. Morska, mo-ré iska. – Tenger.

41 Gezero, go-iz-ér. – Tó, v. [illegible]

Moćár, moćidto, motsár, mo-[illegible] si-ár, mo-tu-si-du-tó, épen mint á német mo-ár-is-tó vag marast és si-mo-pó-fo, vag Sumpf.

Hora, he-or, ~~[illegible]~~ épen ug mint, he-ag vag he-eg, az az, he[illegible]

Pahrbek, halom, pe-he-or-ob-ok, épen ug mint he-ol-om vag halom 's mint he-og-ol vag Hügel, 'tsak hog elő, hátúl meg van toldva.

Rowina, ~~[illegible]~~ róna, vag ro-ow-on, vag ro-ve-on. A' ro mint meg

61

Paropamissus, pe-or-op-am-is

Dalanguer, da-al-an-go-or

Atlas, at-al-as.

Tsobants, si-ob-an-ats

Halagos, he-al-ag.

Harasst, he-or-os-ot, vag as-at, vag tán szi-at.

Metsek vag metseg; ig nevezik nálunk á nag hegeket, melly neve-zet á török metsettel egyre meg, mert á metset nem egéb mint méts-at, amaz pedig méts-ag; hog pedig á méts nem más mint me-at-es, már lát-tuk ~~[illegible]~~ s. t.

Népek, országok nevei.

Afer, af-or, v. á-fe-or.

Asia, os-jo, vag á-szi-jó.

Europa, vag ev-or-opa, az az,

sziget, mint Eubaea, vagy ev-oba
Euxin s.t. vagy az eux nem egy éb
mint ör, mert az euxus sem eg
mint ég-ux, éj-ux, eux-'s ör,
épen mint Eos-ös, s.t.

Maurus, ma-ux, innét a' Mor
innét a' ma-og-ox-Mogox és
Magar, innét ma-og-ol vagy M
gol, ma-on-og-ol vagy Mongol
Mungal s.t. mellyek mind egyet je
leutök.

Normán, na-ur-Nox épen ugy
mint maur és Mór 's innét a'
Norveg, azaz, nox-ve-og, Norma
(azaz) nox-mán-od s.t.

Mauritania, ma-uri-tanya
épen mint Britannia be
uri-tanya 's igy a' sok Mogol,
istan Indostan, azaz, mogol-
is-tanya, ind-os-tanya s.t.

Török szavak.

V.)

Ana — anya
Ata — atya
ben — én
benim — enyim
ö — ő a'
anám — anyám
Kendi — magam, magad
Kim — ki
ne — ki — néhány — némely néki
szon — vég — szün
Fena — rossz — fene
szatis — vevés szatyár szatyor
Is — dolog — izé
Koptsa — kapots.
Ibrik — ibrik —
Hava — levegő

Kar — taplo — kova
Szoura — azután végre
jüszük — gürü — güszü
Szüpürdz — söprü
Szüpürmek — szöpörni
Szakal — szakál
altsák — alatson
Vurmak — verni
Tsok — sok
Besik — beltsö
Arpa — árpa
Öküz, szigir — ökör
Itsmek — inni — itze
Eji — jó
Sápka — sapka
Udzsusz — oltso — utsu
Kener — part kanér széle valaminek
Tsizme — Tsizma

Kessi — kesske
Haszáb — Meszáros — i.e. hasáb kászab s.
Dal — ág — gal g-in d.
Kol — kar
Tsalu — bokor
Kalib — kaliba
Salvár — gatya
Beju — velö — bél
et — hus
Zindzsir — láncz — zsinég
Iszidzsák — melegség
Oda — szoba
Teve — teve
Tarla — szantoföld — tarló
Kazán — serpenyö — kazán
Jol — ut — galog
at — bejgir — lo
Kiopek — kutya — kopó
Kiöse — kös

Foldás — pajtás
Kuma — hálotárs
Kolaghuz — kalaus
Kharatt — adó
Ten-vadzsud — test. vatskos
Havlü — udvar — hajlék
Kabak — tök — kobak
Kosmak — futni koszogni kósza s.t.
Kisza — kurta
bitsak — bitsak
kapak — födö kupak
Járatdzsi — teremtö gyártó
Jaratmak — teremteni
Bos — üres.
Khas — keresztt. Gus
Ölü — holt
Szirt — hát — nyakszirt
Tsoha — posztó tsuha
Szu — víz
Akhir — akol
evi — épület

Gebe — terhes
Jer — hely
Dusmán — ellenség
Auret — feleség-arc-at
Er — férj —
Galinmak — kalandozni
Jaszák — majorság-jószég
ates — tüz
Indzse — rékony inczen pinz
Szonk — hideg — sugorogni
Szinor — határ
Jemis — gümelos
Kosu — vagratni — koszogni
oglám — legény
Don — buz — fag — fazni
Balta — balta
adám — ember
Jas — nedves — ázni

Altsaklik – elázatosság
Altsák – nemtelen
Szüret – kép – szi-irat
Ár-szisz – artzátlan. a szisz nemy: mint nell
Janghin – guladás –
Okumus – tudós
Szöjüs-Juris – gelázas
Illeri – hajdan
Szari – sárga
Ojun – játék
Gents – ifjn
Gün – nap
Simdiedek – eddig
Orada – ott
Göl – tó
Japak – gapjn

Szüd – téj
Fener – lámpás
Bol-enlü – széles
Boluk – szelesség
Giöszjási – köny
Jer – hely
Düsek – ág
Oka – két töröl font
Arun – hosszu
Tsoktán – soká
Kiráji – ~~Ve~~ Vermek – kibérleni
Aj – hold – éj.
Simdi – most
Ev – haz
Batak – mossár
Bazár – vásár
Güvej – kodzsa – ferj
Vleumek – házosodni

Szabah – reggel
Fena – rosz
Flátsz – orvosság – irats
Indzse – tsekély
Aza – tag – iz
Deniz – tenger
Öltsü – öl – mértek
Taám – étel
Orta – mezkiesz. közép
Mil. – mértföld
Dagh – hegz
Maszkaxalik – tsufolas
Sartse – doral
ölüm halál, Ölmüs – ölü
holt – ölmek – meghalni
Duvár – köfal
Zat – tabijet – természet
Jeni – uj

Ter – isadság
Eszmek – metszeni kés
Daol – dob
Gets – kesö
Findzsán – findzsa
Bukkász – bika
Kaxats – adó
Tsiadir – sator
Toprák – föld
Bas – fej
Bez – vászony
Dönmek – megfordítani dönténi
Kaszne – kincs
tsok – sok
Juck – dana – tehény
Tsanak – edény
Gelmek – jönni kelni
dul auxet – özvegz asszony
[illegible] hus

Bos – üxes
Ömür – jas, élet
eszki – régi ösi
Seher város
Sazáb – bőr
Bikix, szüz nőtelen. betyár
Onunde – által ellube
araba – szekér
Hialmak – lopni
Jol – utazás
Joldzsu utazó
Bogátsa – pogátsa
Badák – ág
dal – ág
dehli – bolond
dilir. vitéz
éji – jó
erken – korán
Gebe – terhes a iz göböl köpony

6.
67

Budala – egügu
Kara – fekete
Száje – szám
Gedzse ejszaka
Árpa – árpa
Unutmal – elfelejteni
Is – munka
Ölüfe – fizetes
Szamán – szalma
Zembil – kosár zsombor
Babuts – paputs
Boghtsia – poggász
Szöjlemek – szóllani
Tsobán – pásztor
Vilájet – haza
Fukarch – Fakir. szegény fukar
Kiosk – sátor fedelü mulatóhely
kuszkó

Deri – Gön – bőr – göndör
Kürk. szőrös bőr – kéreg
Kektik – fogolmadar
Ghaib – veszteség galiba
Jamurdzság – pestis
Kutsuk – kitsike
ajak – láb
Jár – seb
Dere – sik-tér
agáts – plánta
dolu – tele
szoba – kalha
Kandzser – tőrhandzsár
Zehir – mérég. zegernyér
elma – alma
Jerelmaszi – földi alma
Kapu – kapu
Hamál – terehhordoz – málh

Komak – fektetni – kumni 7
Tank – tynk
Pilits – pizse
Kum tos – por
Szarnut – bornót
Kejmet – ára valamine kellenet
Derin – mély
Szeir – setalás
ikrár etmeg – megigérni
Szahib – földes Ur
Üszlü – eszes
Fena koku – büz – fene kaka
Szakálbitsak – borotva
Paralis – sugár
Asgun, zorbadzsi – pártos
Tükür – köszönet – séker
Dörlet – jönév – dirlat
Dönmek. megjönni
Kuszuru – maradek, késerő

Mal – gazdagság.
Borus – ráncz
Dusmán – ellenkező
Irmak – folyó
Tekerlek – kerék
Kirmisz – alkermes
Pasz – rosda paszat
Tüz – só
Jabán – ~~[illegible]~~ puszta jabán vad.
Kuru – száros
Kilid – zár.
Filán – kigó
Iszkemle – szék
Szüz – szukin – tsend
Majmun – majon
Hal – allapot – hel
Günes – nap
Tez – tüstent

Gün és Günes – nap.
Hajdé – menj haladj
Hajván – állat
Hál – ~~hel~~ állapot
Haszáb – Mészáros
Hava – levegő
Imdi – ugtehát
Iszidzsák – izadsag v. hévség
Itsmeg – inni
Jaratmak – teremteni
Jaradzsi – teremtő. adzsi – áts
Japidzsi – épető

VI

Parthus, Palátz, Pelas-
gus, Filisteus.

70

B

Pó-ár á viznek két
neve, innét poárni vág
párni, -pár-utó, pár-
utós, párutalni, pár-
talni, párin, párosz ka
párta párta et s. á
meglagult p. ~~ül~~ fárni
férni, fordulni, fartel-
ni faradni, forogni
forni ferde s.t pokozni
(méhek nek dellyti erős kep-
dezeje) fórozni, fór.
fartatni, fársángolni.

portázni.
pereqni
peretz
perdul
peten
perge
párlag
párolóág

Parh párok, Prater
páró-ter, pro menád
poró-menet. paráda
Az egütt járóból jött á páró
v pár á párosból á deak
pár's párt

igl lett á párból és pá
ró bol Báró, melly e
anyi mint Comes, az a
eggütt járó, melly nyi
van mutatja, hogy
az Ország Dárójan ne
Regnimot, a hanem
á Parthus Arszagat
Ellérteni, imet va
az is hogy á Báró va
Darro bolondot 3
jelent, azaz, bolgót,
ballagni, bologni st.
nem egéb mint meg
lagult porogni fo
ni st. s innét jön
á barát, és Bardu
Barad vagy barát.
hogy ez ig van mutat
á társ, mert á tár n
és terni is járást jel

71

nelly nem egéb mint meg
Eneyült jarni jermi
gárni dárni tár st.
ig táros, társ, páros
pars - tarlo, tar-
gonza, s valamint van
fáradni tarodni is
mutatja á deak tardus
azaz, tarados

Pelasgus, filisteus

Van lázzadni, lezzegni,
volt tehát lázogni és
lézedni s ig ~~vag~~ pel-
lázgó, vagy fel-lázgó, fel-
lézzedö ~~filis~~ fellézet
filisit. im. ~~am~~ az im
nem egéb mint am azaz
nép s ig mindenél anyi mint.

fel lázadt, v. pártos
azaz Parthus. de á
Filistim lehet fel-
üzet, azaz, el üzett n
vagy Exul is, mert, á f
amyi is mint el, á mint
nyilvánt mutat fel-ejtet
félre, ~~fel~~ s.t. az Afr
Falazat tehát épen az
á mi á filisit, vagy ma
garosan föl üzet. az
felre üzet nép

Gepida ge-építő föld ép
tő

Turka á gyuro kuman lett d
és turó kuman és pe
turcomannia. v pedig
gyó árgó - lett do-argo
to-argo turok vagy tor
és turka

x) ájni, ásni, vájni, valni, vágni, z ~~vaak~~ vakarni
murunja hoz volt ágni, ákni és ákni, mint az ake, ugarolni

Palótz, pallázni, falazni
Palos - palosnya foloso, falanger
rozni Plazl x Gyár. ge-ár

Mz Magyar. járt föld, amyi
mint szantó föld, 's igy tehát
gárni, amyi mint szántani
nelly jön czekből Gea, és
áró, 's igy gurni, gavarni
gurró, amyi mint szantó
s igy a Ge Orgius és magyar
egy, mert a Ma. nem egyebb
mint praepositio, gaxetni
ugarolni amyi mint szántani
akkern occara, ugar, ager
akker akar, aker, 's igy a Ma
x)

gar, Makar, Makar, jelen
nag ugart, és ugarlot, akar
mert, hog ez is volt mutatja a
ökör, eke, és a deck occare,
mutatja, a va-akarni, de hogy
gárni, kárni, gárni, mutatja
karszolni, körszölni, Garas mutatja
a tsoroszla, melly öszve jön
a Chorasminssal. sig árko
argol, Argos Argivus argeo
Geargias Gergerens. 's igl
a gyurka, durka-turka,
török, melly szerint a tur-
comanus, nem egéb, mint
gyur, vag gyuro. Komanus
az magar v. szántó kunu
hun. de valamit volt árni
~~ugyan~~ és mast is ásni, ~~melly~~
~~szerint~~ ug vol ge-ásni is
gyeásni jásni melyből lett a
Gygas és orjás, azaz magar

Cumanus Kunomon kun ország
szinnét Cumanus, mint Turkom-
, Ottoman Már, kum. an
Ilkavini-szikla-ov-on.

Nomen, hog ez is magar mutat
ja az ember nyom, mely nem
egéb mint nem vag nemzés, mutatja
i nyomni le nyomni nö-né,
mely szerint nyomni anyi mint
nöszni

Scita-sik-ota, melly szerint
ten anyi ager és ig a scitha
i magar ugan azon egy.

Huld, Hold Huldigen, holadó
holadó.

Siegen ~~[illegible]~~ szegni

Crinis cirin-sering
Trons-fö-oron
~~[illegible]~~,

Gehen-gönni
Kommen gönimenni
Gehher gé erre
Dort tó-arra-ott

ár-árni, mint él-elni-ölni
Imet aro; ugar, ugaroni ekkern.
él-ele

Urit-irr forr
izeg mozog
lizeg lazog
ut fut otol botol
gigeg gögög rifeg rofög sirí
izvis ogbog i.e. ágbog itzin
pitzin liheg lohog lits pots
Isten oldjon vidjen
ireg forog tene-tana
gingom dimb domb
Commodus-gó-modos.

15

96

8.

9.

III., Magar gökerü deák szók.

Too nyerek. Innét a kör, az az: ki-ör, innét a vár az az: ve-ár. De hog az ör-ben meg

A ve és ki szépet, jót s nagot jelentő mellékszók. A ve nem egy

– vo kerengésnek
ideagény, öröl, ö
jöng

III. „Magyar gyökerü deák szók.

Fexra. Fér. Ennek gyökerei esek: te-ex. Mi jelent a te murvajok esen szavain: tete avag „tető" s a gexmeker tátá; de van annak elvont extenény e is mint: tétovázni, ~~tóbolygani~~ té-bolygni, tévelegni s.t. Hog az: ox, ux, ax, ex, ix földet avag helyet ne jelen„ tsetek, murvajok a többek Ész esen szavain: „ox és ix, melly ek a magyari elvont értelmökre nézve nyilván nyeriek. Innét a Ök. az az: li-ox, innét a vár az az: ve-ár. De hog az ök-ben meg

A ve és li szépen, jól s nagyon jelentő mellékszók. A ve nem egy

mint a Lexikonokban áll esek: murvajok, tsetek.

éb onus lágulas fő" avag fé; s hog
a Ei szépen jelentsen, mutassa a Ei-
es, Eierlen. Ig olvastassék több-
ze minden szavain Eban Eülönféleu-
lajdonságokat jelentő" mellékül; és
esen észrevéve ng Ell tekintet
mint a szótájmostatásnak egy Ik
legfőbb Eulsái.

Fellus. Feler. Eunek gö Eexei: te-
el-er. A te jelentésé, látsuk a tév,
fejtésében, as el ol il al s.t. pedig
nem més mint légula hangu ex, ox ix,
ax s.t. Junis as ól, hely, as as: hé-
l, hél avag hj. A hé sudnillik
exclusiv tüsser jelentsen s nobb lesz
annak elvonus extensiuye a szép, jó"
meleg és magas. Ig lesz a hél, hej
hej végre heg, [illegible] gré"
[illegible]
[illegible] i mivel a láj

Gy majd G és K, majd D és T.
hangoztá keményedik, így lesz as hoz as ol
al el, od ad ed ot at et s.t. a
magánhangzónak majd minden vál-
tozatában földes avag helyes je"
lentnek.

Melyt3ekint esen t3ában: Felel
a Fe mellék3ö as el és Ek pedig
eggyet jelentök. Mert tapasztalom
azt is hogy majd minden több ta"
gu t3again Ek a mellék3ök és
fleumasmusok; as as3, as egy ér"
temeny ü t3agok össze halmozása
tel3i többtagu nyelvé.

Így lesz a: ta-ol. tál, táj; a
ta-ol-ek tályék, tájék; így
lesz a fö"-ol-od föld

IV.) Magar excedesü deák szók.

Fexra. Fér. Emek gölcsei esek: te – ex. A te jelentésé mutatjáik esen szavaink: tete avag tető", a gerincker tája, tétő, tétovázni, té-bo" logni, té-velegni. (te-vedni. sic!) Hog az ök ak ek ik s.t. földet avag hely" et is jelentenek, mutatják a többek közöte esen szavaink: ök és ük, mellyek a mostani elvonst értelemig ök-tsek utóbb nyok nyelvik.

Ig lett a li-ök lök, li-ek- et lext, lükösek avag lekesek lekeszt, (adták kuzugos veg) ve-ak vak s.t. Hog

az őrben megvolt a szerzőnek
avagy szerzőnek ideája is, mu-
tatják ezek: őrvény, őrölni, őr-
jöng, iszeg forog s. t.

A várnak és őrnek elő-tag-
jai a ve és li szójok jön nagy
az jelentő" mellékül. A ve nem
egyéb mint lágula fé avagy fő"
hogy pedig a li szójok jelentés
mutatja a liés és lierlen.

Így többnyire minden szavaink-
ban az első tagok nem egyebek mint
mellékül, mellyek a dolgoknak
külön féle tulajdonságait alak-
ját jelenteni; és esen észre-
lek vagy szellemi tekinteni, mint a
főfő axiomatának egy kis leg
főbb szabása.

Hortus: he-or-ot, éjen
mint a magar ki-er-et, és a
német go-or-ot-on. A görög, nem
egéb mint jó, ja, gyó, gas.t.

Silva: szi-ol-ov. Hog a szi ilö-ös
eredetileg tüzet jelent mutatja á[illegible]
[illegible] ösk: szipor[illegible]
mi nem egéb mint szi-por, az az,
üspor, szikra mi annyi mint
szi-ika mi ugan annyi mint vala,
mi apróllik, a germeles szi szi, tüz,
az az, si-üt, sen, az az: szi-en, [illegible]
[illegible] "
az az: üszelö; melly serint utólsi el,
vont értelemben, valamint a he,
ug a szi is a tüznek tulajdonságai
sexint szépet, jót s nagot jelentet.

Hog az ob, or, of ov s.t. föld s helyet
jelentenek látjuk eszrül: soba

nelly anny i mint fiz-ebe, ablak
asas, ob-lul avag lik, gyep-ep gyep
kövecs kep, kövecsös-ség, kövecsös,
kavarog-ckony kavargás kavar,
kavar kap / vagy vag ostorozás ostor,
vagy pontos csavargás csavar fö, gyep szegy
al-ep alap, lé-ep lap, kö"-ep
kep kap, he-en-ep konyc. s.t.
ig a tót helyek neveiben a sol of,
ov és a tökök ev. Flog. pedig as
av, ev a deák nyelvben is megvol,
mutatja az aula, minem más
mint av-ol.

Urbs: ur-ob urs ob.
Orbis: or-ob.
Villa: vi-ol, fi-ola-falu
Culina: gyul-ona, gyulni
Domus: da-om, mint a

da – [illegible]. Hogyan [illegible]

[illegible]

[illegible]

da, dadái, dago

da-om-ob dom b. fl. da, de, di és ta nem egéb mint Remé, nyúlt Jó, ja, Gyó, Ga t. t.

Innét a dagad, tág, tár [illegible] ta-át, azaz, nagát, innét a dzága mi nem más mint: da-ázu-gó, azaz, nagy ázu jó, tábor – ta-ob-or, mint ta-ob-on Fabán és Fabony, tátos – ta-atos meg atyus avag lovas, mert cs at tok "ölül amyi mint lú, t. t.

Castrum: Cas- [illegible] -or- or; de lehet: Cas- -ok -ok -on is.

mert mondjuk: Ezen túl Czarul,
mellyben a Cs ugyan itt jelentés
Ők avagy Ezüst, s innét mond
juk: Ezüstöm. Ezüstöm

Claustrum: Cselekcan.

Cselekszik
ugyanis
ezt tszenga

Cselek — ek — ek — ek — en. A Cselek
vagy Cselekszik nem egyéb mint Cselek
Ők — Cselekő, melly egyszersmind
a Cselekvésnek és Cselekvőnek értem,
egyik is magában foglalja. Innen
nevezetesnek nálunk egy Cselekvő vőlegény
Cselekvőlegynek, innét a Cselekvőség,
Cselekvőség, innét a dolgok elsőbb
ízben Cselekvősek — Cselekvős. innét a
Cselekvőnek és Cselekvőségnek
Degjei: Cselekvés, Cselekvő, Cselekvőség
Cselekvőleni Cselekvő, Cselekvőségi
stb. stb. innét a dolgok Cselekvőségi.

vagy más Cselekvő
Cselekvőben — Cselekvőben

Cselekvős
Cselekvőleg
Cselekvőleni

Tellus. Teler. Emeer göre, valamin
xei: te-el-er. A te magaxa, a terrabul jön a terül
xarás más látszul; as el ol il ni vg jön
s.t. peding nem más mint lágulo a tellurbul a telegedni
ex ox ix s.t. Jg as el, ar ol
uk s.t. sem egéb mint föld avag
hely; mert as L, J, Gy, G, K,
más felül peding a Gy, D, T, be,
ük hangjai összevissza lágyul,
nak és keveny ülnek; s ig
van as hog as ol ar er, od
ad, ed, ox, at, et a magán hang
zónak majd minden változa
tiban földes és helyes jelen
tenek.

Jg lesz a ta-ól tál, táj,
ta-ol-ek. tály ék, tájék; ig
lesz a hé-el hely, hél, héj és

s a német köté-mód

leg. / a hé tudniillik exedenileg
tüzet jelentvén, nyóbb lett annak
el vont értelmünye a tűzi, jó,
meleg és magas. / a jó-ar, aras,
jó-ar lak, luk, lik, hé-jó-lik
hajlik, hi-ex-et lext, ve-ax
-od vaxod, ve-ax-oda vax"
da, ve-ax-ota váxta. Mert
megtelik ist azt is jegyzünk hog
többnyire minden többtagu ſa"
vain lax, a mellékhangzóknál kivül
a pleonasmusok, avagy az egy"
szerüen tsavak összehalmozásai
tettlik többtagunakká.

Es Rbül láttuk hog a német Ex"
de annyi mint oxod, axad, exed,
a Herde hé-exed, az Ox ox-ot,
s így a városok neveiben a ford
s furx s tsn egyb mint: fo"-ox-od,

valamint a Burg és Berg is
szk amnyi mint: bö"-ox-og, mely
fundjuk azt hog a bö", bü" avag
bé" nagyon jelent, de nem külön"
ben a tót grod és grad is szk
annyi mint: gö-ox-od, as az,
jö-ox-od.

Hamus. Hamu, homok
as az, hé-om és hé-om-ok.
Hog az om és on nyelvünkben
földet és helyet jelentenek tud"
juk. Innét az: ox-ow, he-
ol-ow, as az, halow, alow és
he-on, as az, hon.

Agex. Ugax. Van ásni, áj"
ni, vájni, vágni, as az: fö"jni,
fö"jni, [illegible] be-
be-ájni, be-ágni s ig bé"
-vágó s. a. melyekből tárkarni,

hoz as ág, ák és ék egyre mennek
s ebből lett az ag-ek, a nemes
akker, a magas ugar, occase,
ugaroltni, ekre avag ekö", az az,
ékelö", [illegible] jövendő,
[illegible] valamint a magas árbul, melly hegyes varat avagy
fát jelent, a deák aro.

Fundus: fö"-ou-od. Hoz
as ou és od földet avagy kel"
helyet jelentenek, mint ját az
ounan, ounét, kounét, oda, ott,
odu és a sok ad, od, ed végze"
tü falunevek, mint Magyarad,
Onod, Olad, [illegible] s ig lett
a fö"-el-ed föld és a német
Feld.

Mons, ma-on-at: magas on

Az am, any, és megfordítva: mama, ~~nyanya~~
nyanya, excellens anyai apai jelentések ugyan,
de nyelvek csaknak elvont értelmeik terén
i nag, magas, a mit nyilván mutatnak ezen
összetett szavak: ~~ma-ag~~ ma-ag: magas, ma-
-gó vag gó, jó, ~~nag~~ honnét a nag és nag
os nag nagobb magvas, melyből lett
a deák magnus, major, maximus, és as
megassimus. Így na-ag vag na-gjó,
~~nag nad, dad~~ vag jó, ~~a~~ innét nag, nad,
nad, nyájas így lett na-ag, nag, nej,
és nag apa, melyet nyilvánmutat a
napam, és ag, nag apám és Rémusnál ag,
na-anám ~~nag~~ nag nag anám

Vallis - Valu, vájni

VII. Szabó Munkájából

1 Histin indice Zchur

2 Zeus – Scytice Faujo Papaeus égeo

3 Uranie aphrodite Scytice Artimaza

4 Ge fild Scyt. apia ab apeo aimi h.e. vagyok

5 Apollon Scitice Ojtoszjrosz exojtos

6 Poseidon Scit Tamimazadas ex tamisso ex damimazzo vergodom

7 Theosz isten hydor viz potamos folyó viz hippos ló Polis város Andropos ember Logos szemo

Menydörgő atergatisz Poemus szó. Jschüros erős gáröy

Cicuxo tsigatsu tsuggedun tsek
tsikkel tsökni

ΕΙΝΟΥΑΣ
ΠΕΡΟΜΑΝΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΚΩΝΥΤΑΡΑ

1825

34	5 t	Varga	30 f hus 3 f 10 g 3
12	- 4		30 so - 30 6 f 10 g 3
2	- 16	Barju hus.	2 fl 30 x 3
2	- 10	Baraiy	1 - 30
4	- 30		- 18
	24	Terpein	
10		Dohaiy	- 2 - 18
			96
1	- 36		
5			
	171		
10			2
8 2	51 x		12 fl 5 t.

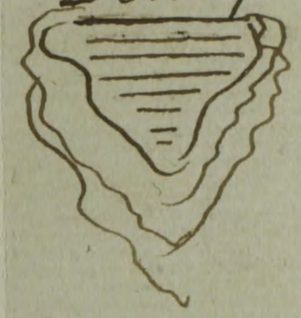

Cicero Tusculani disputationis liber
tertius finit

BIBLIOTECA
PROVINCIALA AZARIAS
CONSTANȚA

BERZSENYI

A MAGYAR

NYELVRŐL